

ORIVESI

LUKIOSELVITYS

Oriveden kaupunki

Mia Mattila, kasvatus- ja opetusjohtaja

Lasten ja nuorten lautakunta

11.6.2024

Oriveden
LUKIO

Sisällys

- Taustaa
- Lukiokoulutuksen tehtävä
- Oppivelvollisuuden laajentuminen toiselle asteelle
- Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta
- Lukion opiskelijamäärän kehitys ja ikäluokkien pieneneminen
- Oriveden lukion vetovoimatekijöitä
- Lukiokoulutuksen johtamisen vahvuuksia
- Lukion markkinoinnin ja viestintästrategian kehittäminen
- Lukion painotuslinjojen (kirjoittaja-, lentopallo- ja urheilulinja) nykytila ja strategia
- Lukeva lukio
- Kansainvälisyys- ja globaalikasvatus, Erasmus+ -akkreditointi, Unesco-koulu, Okka-säätiö
- Yhteistyö Tampereen seudun ammattiopiston Tredun Oriveden toimipisteen kanssa
- Lukion fyysinen oppimisympäristö
- Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen, yhteisöllisyys, yhteistyö huoltajien kanssa
- TVA-järjestelmän kehittäminen
- Tampereen kaupunkiseudun seutuvertailut 2022 ja johtopäätökset
- Lukiokoulutuksen toimenpidesuosituksiset
- Tampereen kaupunkiseudun lukioselvitys

Taustaa

- Seutuvertailut kokoavat yhteen Tampereen kaupunkiseudun kahdeksan kunnan esi- ja perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja lukiokoulutuksen keskeiset tunnusluvut. Lukiokoulutuksen talouden osalta seutuvertailuissa ovat korostuneet Oriveden lukion korkeat opiskelijakohtaiset kustannukset sekä korkea kurssimäärä (jatkossa käytetään termiä opintojakso).
- Oriveden lukio on erittäin tärkeä toisen asteen oppilaitos paikkakunnan nuorille, lisäksi sillä on merkittävä rooli kaupungin elinvoiman rakentamisessa. Oriveden lukioon tavoitellaan opiskelijoita myös muilta paikkakunnilta, ja tässä työssä on onnistuttu. Oriveden lukiokoulutuksen vetovoimaisuutta tulee lisätä suunnitelmallisesti kustannusten kasvun hillitsemiseksi ikäluokkien pienentyessä.
- Lasten ja nuorten lautakunta on hyväksynyt 29.11.2022 § 103 vuoden 2023 yhdeksi seutuvertailujen toimenpidesuosituksiksi **lukion nykytilan ja kehittämistarpeiden selvityksen**. Selvityksen tekeminen on ollut myös valtuuston hyväksymä lukiokoulutuksen talousarviotavoite. Lukioselvityksen tekemisessä on huomioitu henkilöstön, opiskelijoiden, huoltajien ja eri yhteistyötahojen rooli/näkemyksiä. Lisäksi työssä on ollut mukana lasten ja nuorten lautakunnan puheenjohtaja.

Lukiokoulutuksen tehtävä

- Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutuksessa yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät yksilöt osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja itseään kehittäen.
- Lukioaikana opiskelija kartuttaa ihmistä, kulttuureja, ympäristöä ja yhteiskuntaa koskevaa olennaista tietoa, osaamista ja toimijuutta. Lukio-opetus valmistaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.
- Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutuksessa otetaan huomioon alle 18-vuotiailla lapsen edun ensisijaisuus opetusta ja koulutusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä.
- Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla opiskelija kehittää suhdettaan menneisyyteen ja suuntautuu tulevaisuuteen. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia elämänhallintaan ja työelämään.
- Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset ja monipuoliset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä.
- Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan, maailmankansalaisuuteen kasvamiseen ja jatkuvaan oppimiseen.
- Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän laajuus on 150 opintopistettä. Opinnot kestävät yleensä kolme vuotta, ja niiden päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto.

(Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019.)

Oppivelvollisuuden laajentuminen toiselle asteelle

- Laajennettu oppivelvollisuus astui voimaan vuonna 2021. Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto).
- Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa kaikilla koulutusasteilla, kaventaa oppimiseroja sekä kasvattaa koulutuksellista tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia.
- Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon.
- Toisen asteen opinnot ovat maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. (Tähän on esitetty muutosta, ks. seuraava dia.)
- Oppilaiden ohjausta ja opiskeluhuollon palveluita on vahvistettu sekä peruskoulun mahdollisuuksia tarjota jokaiselle riittävät valmiudet suoriutua toisen asteen koulutuksesta.
- Orivedellä lakimuutoksen koordinoinnista on vastannut kasvatus- ja opetusjohtajan koolle kutsuma monialainen oppivelvollisuuden laajentamisen ohjausryhmä.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanoa vuosina 2021–2024. Seuranta kohdistuu seitsemään laajaan aihekokonaisuuteen ja perustuu hallituksen esityksessä kuvattuihin seurantarpeisiin sekä lain hyväksymisen yhteydessä eduskunnan kirjaamiin 22 lausumaan. Seurannan toteutuksesta vastaavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus.

Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta (1): maksuton toinen aste

- Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta on julkaistu 22.4.2024.
 - Maksuttoman toisen asteen koulutuksen ikäraja muuttuu.
 - Oppivelvollisuuslain 16 § muutos eduskuntaan syksyllä 2024.
 - Syyslukukaudesta 2025 alkaen koulutus on maksutonta sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta (nyt ikäraja on 20 vuotta).
 - Muutos koskee oppimateriaaleja ja ylioppilastutkinnon tutkintomaksuja.
 - Täysimääräinen kustannusvaikutus on 12 M€ vuonna 2026 jakautuen YTL:n toimintamenoihin sekä ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen määrärahoihin. Vaikutus on vuonna 2025 yhteensä 6 M€.
- Kunnat ratkaisevat, miten rahoitus järjestetään.
- Opetusministeri Anna-Maja Henriksson 25.5.2024: ”Olisi järkevintä, että oppimateriaalit säilyisivät maksuttomina ja etsisimme vaihtoehtoisia säästöjä. Tavoite on nyt se, että oppimateriaalit säilyisivät maksuttomina, kuten ne ovat tänä päivänä.”

Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta (2): oppimisen tuki

- Opiskelijalla on oikeus oppimisen tukeen lukiolaissa tarkoitettujen opintojen aikana.
- Oppimisen tuki on opiskelijan tarvitsemaa tukiopetusta, ohjausta ja tukea, jota hän tarvitsee oppimäärän suorittamiseksi (§ 28 – oikeus tukiopetukseen on uutta).
- Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muiden syiden vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi eikä 28 §:ssä tarkoitettu oppimisen tuki olisi riittävää opiskelijan tuen tarve huomioiden (28a § – erityisopetuksen tarpeen määrittäminen muuttuu).
- Erityisopetuksesta on tehtävä päätös, ja koulutuksen järjestäjän velvollisuus on arvioida erityisopetuksen tarve (28b § – uusi säädös).

Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta (3): taito- ja taideaineiden ylioppilaskoe

- Säädetään taito- ja taideaineiden kokeesta ylioppilastutkintolaissa (3 §).
- Kokeen voi suorittaa kuvataiteessa, liikunnassa tai musiikissa.
- Yhden viidestä pakollisesta kokeesta voi suorittaa taito- ja taideaineen kokeena (10 §).
- Säädös astuu voimaan 2025, mutta koskisi käytännössä syksyllä 2027 aloittavia opiskelijoita, jotta muuttuneen tutkinnon valmisteluun ja toimeenpanoon on riittävästi aikaa.

Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta (4): lukiokoulutuksen rahoitus

- Kunnan/kuntayhtymän rahoitusta korotetaan, jos se katsottaisiin syrjäiseksi tai jos sen kansalliskieliin kuuluva opetuskieli on vähemmistökieli kunnassa, jossa opetusta pääosin järjestetään.
- Jos kunnan/kuntayhtymän opiskelijamäärä on alle 200, mutta ei täytä edellä mainittuja ehtoja, yksikköhintaa korotettaisiin puolella siihen nähden, paljonko yksikköhintaa korotetaan nykyisin.
- Yksityisen kielisaarekelukion yksikköhinta lasketaan samalla tavalla kuin kunnan yksikköhinta, vaikka kunta järjestäisi lukiokoulutusta.
- Luovutaan Paras-hankkeen (2008–2012) aikana yhdistyneille kunnille säädetyistä rahoitusedusta. Kahdeksan koulutuksen järjestäjän yksikköhinnassa huomioidaan yhä aiemman järjestäjäjärakenteen mukaista rahoitusta.

Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta (5): englanninkielinen ylioppilastutkinto

- Säädetään mahdollisuudesta suorittaa yo-tutkinto myös englanniksi oppilaitoksen opetuskielen mukaisesti (ylioppilastutkintolaki 1 §). Opetuskieli määrätään järjestämisluvassa.
- Oikeus englanninkielisen tutkintoon rajataan toisen asteen opinnot englanniksi suorittaneisiin (5 a §).
- Lukiolaissa säädetään, että opiskelija voidaan ottaa opiskelemaan lukion oppimäärää englannin kielellä (20 §) sekä opiskelijaksi ottamisen kielitaitoedellytyksistä (21 ja 21 a §).
- Englanninkielinen koulutus voisi käynnistyä elokuussa 2026 ja ensimmäiset ylioppilaskokeet järjestettäisiin syksyllä 2028.

Luonnos hallituksen esitykseksi lukiolain muuttamisesta (6): tilauskoulutus

- Muutetaan tilauskoulutuspykälää siten, että koulutuksen tilaaja ei voi olla vain opiskelijoita tutkintokoulutukseen välittävä tahon vaan sillä on oltava intressi rahoittaa koulutus.
- Vastaavaa muutosta esitetään lakiin ammatillisesta koulutuksesta, ammattikorkeakoululakiin ja yliopistolakiin.

Oriveden lukion opiskelijamäärän kehitys

- Oriveden lukion opiskelijamäärä on pysynyt viime vuodet tasaisena.
- Opiskelijamäärät viimeisen viiden lukuvuoden ajalta ovat seuraavat:

lukuvuosi	yhteensä	kirjoittaja	lentopallo	urheilu
2023–2024	154	23	24	19
2022–2023	143	17	16	12
2021–2022	145	14	17	10
2020–2021	147	13	18	12
2019–2020	143	17	13	12

- Opiskelijamäärä on muuttunut seuraavasti:
 - Vuonna 2000 opiskelijoita oli 226
 - vuonna 2010 opiskelijoita oli 158
 - Vuonna 2015 opiskelijoita oli 157

Ikäluokkien pieneneminen

- Suomessa on havaittavissa Väestöselvityksen 2040 mukaan kolme kehityssuuntaa: väestön ikääntyminen, syntyvyyden nopea lasku ja väestön keskittyminen suuriin kaupunkeihin.
- Suomessa syntyi 43 383 lasta vuonna 2023 (Tilastokeskus).
- Ennusteen mukaan alle 15-vuotiaiden määrä olisi vuoden 2060 lopussa lähes 200 000 nykyistä pienempi.
- Yli puolessa kunnista (170 kunnassa) nuorten 15–17-vuotiaiden määrä väheni yli 15 prosentilla ja 80 kunnassa yli neljänneksellä 2010-luvun aikana.
- Suhteellinen kehitys oli heikointa kunnissa, joista **puuttuivat toisen asteen koulutusmahdollisuudet**. Erityisen heikoksi suhteellinen kehitys jäi kunnissa, joista oli ajanjakson aikana vähennetty merkittävästi toisen asteen koulutusmahdollisuuksia. Toisin kuin nuoremmissa ikäryhmissä, nuorten 15–17-vuotiaiden kehitys oli useissa pienissä kunnissa myös määrällisesti huomattavan negatiivista.

(Aro, T., Aro, R., Mäkelä, I. 2020. Väestöselvitys 2040.)

Perusopetuksen yläluokkien oppilasmäärän kehitys Orivedellä

- Myös Orivedellä perusopetuksen päättävien ikäluokkien koko pienenee vuosikymmenen loppuun mennessä.
- Toisen asteen koulutusmahdollisuudet ovat merkittävä tekijä kaupungin elinvoiman kannalta.
- Kaupungin elinvoimatyössä on huomioitava laadukkaat kasvatus- ja opetuspalvelut varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen.
- Lukion tulee tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä Yhteiskoulun kanssa, jotta oman paikkakunnan perusopetuksen päättävät näkevät Oriveden lukion mahdollisuudet (mm. yksilöllinen ohjaus, yhteisöllisyys, painotuslinjat sekä kansainvälisyys- ja globaalikasvatus).
- Lukion elinvoiman vahvistaminen ikäluokkien pienentyessä vaatii aktiivista markkinointia nykyaikaisin keinoin myös Oriveden ulkopuolella.
- Painotuslinjoihin (kirjoittaja-, lentopallo- ja urheilulinja) resursointi on yhä merkityksellisempää ikäluokkien pienentyessä.
- Yhteistyö ammatillisen toisen asteen kanssa on merkityksellistä sekä resurssien että monipuolisten toisen asteen koulutusmahdollisuuksien vuoksi.

Vuosi	Oppilasmäärä/ennuste luokilla 7–9
2017	285
2018	293
2019	314
2020	331
2021	319
2022	305
2023	287
2024	284
2025	273
2026	291
2027	289
2028	288
2029	251
2030	207

Oriveden lukion vetovoimatekijöitä

- Kirjoittajalinja
- Lentopallolinja
- Urheilulinja
- Lukeva lukio
- Monipuolinen ja arvostettu kansainvälisyys- ja globaalikasvatus (mm. kv-liikkuvuudet, vaihtoopiskelumahdollisuus, kansainväliset opiskelijat)
- Monipuolinen opintojaksotarjonta
- Yhteistyö Tredun Oriveden toimipisteen kanssa
- Paikallinen, seudullinen, valtakunnallinen ja eurooppalainen yhteistyö
- Hyvä resursointi
- Osaava ja sitoutunut henkilökunta
- Opiskelijatuntemus ja yhteisöllisyys

Lukiokoulutuksen johtamisen vahvuuksia

- Yhteiskoulun ja lukion rehtorin ja apulaisrehtorin vastuualueiden jakaminen
 - Apulaisrehtori vastaa lukiokoulutuksen johtamisesta ja rehtori Yhteiskoulun johtamisesta
 - Rehtori vastaa oppilaitosten taloudesta
 - Jaettu johtajuus ja yhteistyö
- Kasvatuksen ja opetuksen suunnittelijan osaaminen ja tuki oppilaitoksen kehittämisessä (mm. kansainvälisyys- ja globaalikasvatus, Erasmus+ -akkreditointi, yhteistyö Opetushallituksen kanssa)
- Mittavat hankerahoitukset ovat mahdollistaneet kehittämistyön, kv-liikkuvuudet ja lisähenkilöstön palkkaamisen
- Seudullinen, valtakunnallinen ja eurooppalainen yhteistyö
- Kasvatus- ja opetusjohtaja on saanut Suomen Kuntaliitosta kutsun valtakunnalliseen Lukiofoorumiin toimikaudeksi 2024–2026.
 - Lukiofoorumi on kutsuverkosto, johon Kuntaliitto kutsuu jäsenet määräajaksi erilaisista kunnista ja koulutuksen järjestäjistä eri puolelta Suomea.
 - Kokoontumisissa käsitellään ajankohtaisia lukioasioita ja jäsenet saavat aitiopaikan lukiokoulutusta koskevaan ajankohtaiseen koulutuspolitiikkaan.
 - Vastaavasti verkosto on Kuntaliitolle tärkeä sparrausryhmä ja asiantuntijakanava kuntien lukioasioihin.

Oriveden lukion markkinointi- ja viestintästrategiatyö

- Markkinoinnin kehittäminen on ollut lukiokoulutuksen talousarviotavoitteena.
- Markkinointi- ja viestintästrategiaa on kehitetty suunnitelmallisesti:
 - Uusi logo on otettu käyttöön vuoden 2024 alusta.
 - Kaupungin kotisivulla on linkki lukion kotisivulle.
 - Logoa käytetään lukion kotisivulla sekä somessa.
 - Uusi roll up eri tilaisuuksia varten on hankittu.
 - Markkinointi- ja viestintästrategian kehittämiseksi on tehty monialaista yhteistyötä viestintä- ja markkinointiasiantuntijan sekä elinvoimapalvelujen kanssa.
 - Lukion somenäkyvyys on parantunut kuluvana lukuvuonna, ja tiivis yhteistyö kaupungin viestinnän kanssa on ollut hyväksi.
- Seuraava tavoite on lukion kotisivujen uudistaminen.

Oriveden
LUKIO

Kirjoittajalinja

- Oriveden lukion kirjoittajalinja tarjoaa laadukasta ja monipuolista kirjoittamisen opetusta nuorille, joille kirjoittaminen on intohimo.
- Kirjoittajalinja ei ole kirjailijakoulu, vaikka sieltä romaanin kirjoittamiseen eväitä saa. Opinnot antavat monipuolisesti tietoa, taitoa ja työkaluja erilaisiin tekstilajeihin ja kirjoittamisen tehtäviin, tarjoavat erinomaiset lähtökohdat jatko-opintoihin sekä tukevat mahdollisia ammatillisia ambitioita kirjoittamisen saralla.
- Kirjoittajalinjan kursseilla kehittyy kirjoittamisen rutiini, opiskelija oppii muokkaamaan ja kehittämään omia tekstejään sekä antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Näitä taitoja tarvitaan eri aloilla humanisteista hallintotieteilijöihin ja lääkäreistä luovan alan taitajiin.
- Keskeistä on henkilökohtainen opetus: ei ole kahta samanlaista kirjoittajaa, joilla on samanlaiset tavoitteet. Opetus ohjaa nuorta kirjoittajaa kohti omaa ääntä ja omia unelmia – realismia unohtamatta.

(Kirjoittajalinjan opettaja Inka Vilén.)

Kirjoittajalinjan kehittämisstrategia

- Kirjoittajalinjan opetusta on kehitetty pitkäjänteisesti vastaamaan niitä tarpeita, joita ammatikseen kirjoittavilla tai tavoitteellisilla harrastajilla on. Opinnoissa olennaista on oppia hahmottamaan kirjoitusprosessin keskeneräistä luonnetta ja harjaantua palautteen hyödyntäjänä. Näin opetus tukee kaikenlaista kirjoittamista ammatillisista teksteistä luoviin teoksiin.
- Opetuksessa keskeistä on voida tukea yksilöllisiä opintopolkuja. Henkilökohtainen ohjaus pitää opetuksen laadun korkeana ja antaa opiskelijoille mahdollisuuden kasvaa kirjoittajana omista lähtökohdistaan.
- Kirjoittamisen opetuksessa liikutaan opiskelijan henkilökohtaisella alueella, ja kirjoittajana kasvaminen on toisinaan kivulias prosessi. Jotta kehittyminen on mahdollista, sekä opiskelijaryhmän sisälle että opiskelijan ja opettajan välille täytyy rakentua vahva luottamussuhde.
- Siksi tavoitteena ei ole kasvattaa opiskelijamääriä, vaan houkutella korkeatasoisia hakijoita. Mitä laajemmin kirjoittajalinja tunnetaan laadukkaana kirjoittamisopetuksen tyyssijana, sen tasokkaampia hakijoita saamme.

(Kirjoittajalinjan opettaja Inka Vilén.)

Lentopallolinja

- Oriveden lukion lentopallolinja on toiminut kohta kahdeksan vuotta. Lentopalloilijoiden lukumäärä on kasvanut vakaasti ja suunnitelmallisesti. Ensimmäisenä pilottivuonna 2016–17 linjalla opiskeli kuusi lentopalloilijaa. Sen jälkeen pelaajien määrä on ollut 7, 7, 9, 15, 20 ja 20. Tänä lukuvuonna lentopalloilijoita on peräti 23. Viime vuosina lentopalloilijoista noin puolet on tullut Orivedeltä ja puolet muilta paikkakunnilta.
- Poiketen joidenkin muiden lukioden lentopallolinjoista Orivedellä järjestetään valintakokeet. Jo ensimmäisestä vuodesta alkaen valittu tapa on osoittautunut oikeaksi, sillä lentopallolinjalle on saatu taidollisesti riittävän hyviä pelaajia. Kun sana kiirii hyvätasoisista treeneistä, pelaajat ovat kiinnostuneita tulemaan Oriveden lukioon pitkänkin matkan päästä. Valintakokeet on perusteltua pitää myös tulevaisuudessa.
- Tällä hetkellä opiskelijamäärä on aika lailla maksimissa. Jos lentopalloilijoita tulee/otetaan enemmän, se vaatii yhden salitilan ja valmentajan lisää. Vain näin voidaan taata riittävän laadukas valmennus. Salitilan ja valmentajan löytäminen voi olla haastavaa.

(Lentopallolinjan opettaja Harri Raitala.)

Lentopallolinjan valmennusyhteistyö

- Lentopallolinjan ylläpitäminen on kustannustehokasta, sillä kaikki lentopalloilijat (tänä lukuvuonna 23) harjoittelevat yhdessä riippumatta opiskelijoiden vuosikurssista. Näin tullaan jatkamaan eikä tavoitteena ole eriyttää ikäluokkia tai perustaa kahta ryhmää aamutreeneihin. Kaikki lentopallolinjan ja urheilulinjan sivutoimiset valmentajat saavat palkkaa vain pidetyistä treeneistä. Esimerkiksi lukion arviointiviikkojen aikaan aamutreenejä ei ole normaaliin tapaan ja urheilulinjalla yhdistetään ryhmiä mahdollisimman kustannustehokkaasti.
- Tulevina vuosina jatketaan edelleen tiivistä yhteistyötä OrPon liigajoukkueen kanssa. Tavoitteena on jatkossakin saada liigavalmentaja(t) aamutreeneihin valmennusavuksi. Seuraava kehitysaskel on yhdistää ainakin jossain määrin liigajoukkueen aamutreenit lukion aamutreenien kanssa. Näin lukion lentopalloilijat saisivat motivoivan kokemuksen harjoittelusta Suomen huippujen kanssa ja samalla ”jalkaa oven väliin” liigajoukkueeseen.
- Tavoitteena on saada myös OrPon ja lentopallolinjan yhteisjoukkue naisten 1-sarjaan. Tämä täydentäisi OrPon ja lentopallolinjan yhteisen pelaajapolun B-junioreista liigatasolle saakka.

(Lentopallolinjan opettaja Harri Raitala.)

Lentopallolinjan kehittämisstrategia

- Tulevaisuuden kysymysmerkki on, mitä lentopallolinja pystyy tarjoamaan poikalentopalloilijoille. Linja pystyy kyllä tarjoamaan laadukkaita aamutreenejä, mutta on epävarmaa, löytyykö Orposta tai lähikunnista riittävän kovatasoisia juniori- ja miesjoukkueita pojille. Viime vuosina linjalla on ollut 2–4 poikaa, kaikki orivesiläisiä.
- Lentopallolinjalaiset ovat henkisesti ja ajankäytöllisesti kovilla lukio-opintojen ja tavoitteellisen lentopalloharrastuksen kanssa. Yhtenä ratkaisuna tähän olemme alkaneet määrätietoisesti suositella lukio-opintojen jatkamista neljään vuoteen. Tähän suositukseen ovat muutamat lentopalloilijat tarttuneetkin, ja he ovat olleet lisävuodesta tai puolesta vuodesta tyytyväisiä.
- Muutama vuosi sitten alettiin tarjota 9.-luokkalaisille valinnaista urheiluvalmennuskurssia. Kurssin valinneet pääsevät keskiviikkoamuisin lukiolaisten kanssa aamutreeneihin. Tämä on ollut hyvä ratkaisu urheileville nuorille, mutta myös lukiolle, sillä valmennuskurssi on kiinnittänyt 9.-luokkalaiset aamutreeneihin, ja näin heidän on ollut helppo valita paikkakunnan oma lukio seuraavaksi opinahjoksi.
- Keväällä 2024 on haastateltu mm. pääkaupunkiseudulta lentopallolinjalle pyrkiviä.

(Lentopallolinjan opettaja Harri Raitala.)

Urheilulinja

- Urheilulinja, pääasiassa lajeina jalkapallo ja jääkiekko, alkoi vuoden myöhemmin kuin lentopallolinja. Ensimmäisenä vuonna linjalla oli seitsemän opiskelijaa. Sen jälkeen opiskelijamäärät ovat olleet 9, 11, 9, 7, 8 ja lukuvuonna 2023–2024 ilahduttavasti 17.
- Urheilulinjalle ei ole valintakokeita. Pääsyvaatimuksena on, että opiskelija harrastaa omaa lajiaan kilpamielessä eli joukkuepallopelilajeissa hänellä on jossain sarjassa pelaava kilpajoukkue ja valmentaja, yksilölajeissa hän osallistuu kilpailuihin ja hänellä on valmentaja.
- Jalkapallossa ja jääkiekossa opiskelijamäärää voidaan kasvattaa nykyisillä tiloilla ja valmentajien määrällä, toki jalkapallon harjoittelu on talviaikaan haastavaa liian pienissä saleissa.
- Urheilulinjan yhteistyöseurat ovat olleet Fortuna jääkiekossa ja Tuisku jalkapallossa. Yhteistyö on toiminut hyvin ja seurat ovat huolehtineet, että linjan valmentajat ovat olleet koulutettuja.
- Urheilulinja tarjoaa jatkossakin lukio-opintojen lisäksi urheiluvalmennusta pääasiassa Oriveden ja lähikuntien urheilijoille. Linjan laajeneminen enemmän valtakunnalliseksi vaatisi yhteistyöseurojen joukkueiden kipuamista lähemmäs valtakunnan kärkeä.

(Urheilulinjan opettaja Harri Raitala.)

Lukeva lukio

- Oriveden lukiossa toteutetaan ajatusta, jonka mukaan lukeminen, liikkuminen ja oppiminen liittyvät toisiinsa.
- Koulun markkinoinnin yleisiä teemoja ovat lukeminen, luovuus ja liikkuminen.
- Lukeminen tukee lukio-opintoja. Nyky-yhteiskunnassa hyvä lukutaito on välttämätön. Yhteiskunnassa toimimiseen tarvitaan sekä hyvää fyysistä kuntoa että hyvää lukutaitoa.
- Lukeva lukio -ajattelussa lukemista verrataan liikunnan harrastamiseen. Liikunta kehittää esimerkiksi lihaskuntoa, kestävyyttä, motoriikkaa ja keskittymistä. Lukeminen kehittää esimerkiksi ajattelutaitoja, tietojen hankkimisen ja hallinnan taitoja, tunnetaitoja, kestävyyttä ja keskittymistä. Lukeminen on aivojen liikuntaa.
- Lukeva lukio -toimintakulttuuri on yhteisöllinen ja osallistava. Se on suunniteltu tukemaan hyvinvointia ja oppimista. Lukeva koulumme esittelee nuorille monipuolisesti kirjallisuutta, joten osaamisesta tulee laaja-alaista. On tarkoitus, että lukemisesta tulee hyvä osa koulun arkea.
- Oriveden lukio lukukuntoilee. Lukukuntoiluun kuuluu asiantuntijoiden ja kokemusasiantuntijoiden kuulemista sekä monipuolista lukukuntosaliharjoittelua. Edistyneimmät harjoittelevat vakavasti, suunnitelmallisesti ja monipuolisesti. He ovat jo luku-urheilijoita. Oriveden lukiossa ajatellaan, että lukeminen kuuluu jokaiseen oppiaineeseen. Voidaan lukea paperisia kirjoja, e-kirjoja tai äänikirjoja.

(Minna Sippola 2020. Lukeva lukio – lukeminen luontevaksi osaksi lukiolaisen elämää.)

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatus

Erasmus+ -akkreditointi

- Erasmus+ -akkreditointi mahdollistaa laajan kansainvälisyyskasvatuksen ja liikkuvuudet.
- Erasmus+ -ohjelmakauden 2021–2027 pääteemat ovat osallisuus, ympäristövastuullisuus ja digitaalisuus.
- Tavoitteena, että jokaisella on tasa-arvoiset mahdollisuudet kansainvälistyä sukupuolesta, sosioekonomisesta taustasta, erityisryhmään kuulumisesta, etnisestä taustasta tai asuinpaikasta riippumatta.
- Osallistujat, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, huomioidaan ohjelmassa entistä vahvemmin.
- Ohjelmassa on tarjolla erityistoimia ja -rahoitusta, joilla parannetaan osallistumismahdollisuuksia mm. seuraavien mahdollisten esteiden osalta:
 - terveys, vamma, kulttuuriset esteet ja/tai etnisyys, koulutusjärjestelmän asettamat esteet, sosiaaliset esteet, taloudelliset esteet, syrjintä ml. sukupuoli, asuinpaikka.

Unesco-koulu

- Oriveden lukio ja Yhteiskoulu ovat saaneet Unesco-koulujen statuksen.
- Unesco-kouluverkoston toiminnassa korostuvat erityisesti ihmisoikeus-, maailmanperintö- ja ympäristökasvatus.
- Kampuksella on toiminut Unesco-tiimi, johon ovat kuuluneet apulaisrehtori, lukion ja yläkoulun opettajaedustajat, digiopettaja, kestävän tulevaisuuden kehittäjäopettaja sekä kasvatuksen ja opetuksen suunnittelija.
- Oriveden lukio on mukana kansallisessa Unesco-koulujen Itämeri-verkostossa sekä PAX-verkostossa (Porin ja Pirkanmaan Unesco-koulujen oma yhteistyöverkosto). Kummassakin verkostossa Orivesi on tällä hetkellä vetovastuussa.
- Lukion opiskelijakunnasta on koulutettu Unesco-lähettiläitä.
- Lukion Unesco-status näkyy mm. globaalikasvatuksen seinällä, lukion uudessa logossa, vanhempainilloissa, kotisivulla sekä somessa.
- Oriveden lukio on osallistunut aktiivisesti Unesco-koulujen leireille ja seminaareihin sekä kotimaassa (mm. Seilin ja Hailuodon seminaarit, Harakkasaaren opintoretki) että ulkomailla (mm. Flensburgin seminaari joulukuussa 2023).

Yhteistyö Okka-säätiön kanssa

- Okka-säätiö on Oriveden lukion tärkeä sidosryhmä. Säätiö on arvostettu kestävän kehityksen asiantuntija ja koulutuksen uudistaja.
- Oriveden lukio pyrkii saamaan Okka-säätiön kestävän kehityksen sertifikaatin. Yhteiskoulun ja lukion kestävän kehityksen työryhmän yhtenä tehtävänä on valvoa sertifikaatin saamiseksi asetettujen tavoitteiden toteutumista lukiossa ja yhteiskoulussa.
- Sertifioinnin yhtenä keinona on planetaarinen sosiaalipedagogiikka, jota mm. Itä-Suomen yliopisto on tutkinut.
- Planetaarinen sosiaalipedagogiikka (PSP) on oppimiseen ja ihmisenä kasvamiseen perustuva vastaus aikamme kriiseihin, jotka kytkeytyvät ekologiseen ja sosiaaliseen todellisuuteen. Pelkkä uusien tietojen ja taitojen omaksuminen ei riitä kestävän tulevaisuuden rakentamiseen, vaan ennen kaikkea tarvitsemme *oppimista olemaan yhtä maailman kanssa*. PSP tarkastelee ihmisen paikkaa maailmassa osana yhteisöjä, yhteiskuntaa ja koko biosfääriä. Se tarjoaa näkymän yhteiskuntaan, jossa opitaan maailmayhteyden rakentamista tutkimalla tilan, moraalien ja ajan ulottuvuuksia jokapäiväisessä elämässä.

Yhteistyö Tampereen seudun ammattiopiston Tredun Oriveden toimipisteen kanssa

- Tulevana lukuvuonna 2024–2025 järjestetään Tredun ja Oriveden lukion yhteinen opintojakso.
 - Opintojakson opiskelijat ovat Tredusta ja lukiosta.
 - Opetus jakaantuu kahden oppilaitoksen kesken.
 - Opintojakso on NYT-kurssi, joka on käytännöllinen ja tukee yrittäjyyskasvatusta.
(Nuorten yrittäjyys ja talous NYT on valtakunnallisesti toimiva ja voittoa tavoittelematon järjestö, joka tarjoaa toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimissisältöjä kouluille ja oppilaitoksille. NYT:n tavoitteena on, että lapset ja nuoret uskaltavat innostua tulevaisuudesta.)
- Tredun tutkintoon valmentavassa koulutuksessa (Tuva) on ollut mahdollisuus suorittaa lukiokursseja, ja sitä on hyödynnetty.
- Tuvan opiskelijat voivat korottaa päättöarvioinnin arvosanoja, ja arvioinnista vastaa Yhteiskoulu.
- Kaksoistutkintoyhteistyötä tehdään Tredun kanssa.
- Tredun ja Oriveden kaupungin työryhmät kokoontuvat säännöllisesti yhteistyön ja toiminnan kehittämiseksi: mm. Kumppanuusryhmä ja Tuva-työryhmä.
- Lisäksi eri ammattiryhmät tekevät yhteistyötä, esimerkiksi opinto-ohjauksessa, Tuvassa ja päättöarviointien korottamisessa.
- Oriveden kaupungilla ja Tredulla on yrityskoordinaattorisopimus vuosiksi 2023–2024. Lukion yhteistyötä paikallisen elinkeinoelämän kanssa tulee edistää.

Lukion fyysinen oppimisympäristö

- Yhteiskoulun ja lukion kiinteistöissä on peruskorjauksen ja/tai uudisrakentamisen tarve.
- Oriveden kaupunginhallitus on 30.1.2023 päättänyt perustaa yhteiskoulun ja lukion suunnittelu-/valmisteluryhmän sekä Rovastinkankaan koulun laajennus-/valmisteluryhmän.
- Molempiin ryhmiin nimettiin edustajat, ja ryhmien puheenjohtajaksi nimettiin tekninen johtaja.
- Ryhmien aloituskokoukset pidettiin helmikuussa 2023 ja tällöin päätettiin, että ryhmät yhdistyvät ja ryhmän kokouksissa käsitellään molemmat hankkeet yhteisesti.
- Työryhmän tuli antaa kaupunginhallitukselle esitys jatkotoimenpiteistä 31.5.2023 mennessä, ja työryhmä esitti lukion uudisrakentamista.
- Sekä lukion että Rovastinkankaan samanaikaiseen uudisrakentamiseen ei ole taloudellista mahdollisuutta, joten Rovastinkankaan koulu asetettiin investoinnin ykkösprioriteetiksi.

Uudisrakentamisen perusteluja

- Turvallisuus
- Kouluyhteisön jäsenten hyvinvointi
- Nykyaikaisen pedagogiikan asettamat vaatimukset (esimerkiksi yhteistyö, yhteisöllisyys, toiminnallinen oppiminen, digitalisaatio)
- Tilojen toimivuus
- Elinvoimatekijä: käyntikortti koko kaupungille
- Arkkitehtoniset näkemykset, viihtyvyys, esteettisyys
- Viihtyisä piha lisää hyvinvointia, liikkumista ja ulkoilua opiskelupäivän ohessa
- Parkkipaikkojen uudelleenjärjestely ja toteutus
- Huolto- ja tavaraliikenteen kulku
- Keittiön ja ruokalan paikka
- Tredun tilantarve ja toisen asteen yhteistyö

Fyysisen oppimisympäristön kehittäminen

- Yhteiskoulun kiinteistöön (rakennus B) on vuoden 2022 aikana tehty sisäilmastoasioiden vuoksi korjauksia, ja tällä hetkellä ei nähdä akuuttia tarvetta kiinteistön korjaamiselle.
- Tredun Oriveden yksikön opetustilojen tarpeet ja yhteistyö mm. opiskelijoiden kaksoistutkintojen suorittamisessa tulee ottaa huomioon.
- Oriveden kaupungin vuoden 2023 talousarvion investointiosaan sisältyi 50 000 euron määrärahavaraus Yhteiskoulun ja lukion koulun jatkosuunnittelua varten.
- Kaupunginhallitus päätti loppuvuonna 2023, että Yhteiskoulun ja lukion hankesuunnitteluun palataan erillisellä päätöksellä.
- Kesän 2024 aikana lukion kielistudio remontoidaan uuteen käyttötarkoitukseen opiskelijoiden tilaksi ja B-rakennuksessa korjataan luokkatilojen ulkoseiniä ja kattoa.

Työhyvinvoinnin heikentyminen on tullut esiin lukion henkilökunnan johtamis- ja hyvinvointikyselyissä sekä lukion arjessa

- Oriveden lukion kiinteistö vaatii uudistamista.
- Erityisesti etäaikana on pitänyt opetella uusia työnteon muotoja ja yhteisöllisyys on kärsinyt.
- Kiire on lisääntynyt, varsinaiselle opetustyölle on jatkuvasti vähemmän aikaa.
- Työ on pirstaloitunut.
- Lainsäädäntö- ja opetussuunnitelmamuutokset ovat vaatineet paljon työtä.
- Oppivelvollisuuden laajentuminen on tuonut uusia työtehtäviä.
- Opiskelijoiden tuen tarve on lisääntynyt ja hyvinvointi heikentynyt.
- Henkilöstöasioiden johtamisen vaativuus on kasvanut.

Työhyvinvoinnin kulmakivet ja perustarpeet

Päivi Hökkä, jatkuvan oppimisen professori

Tunteiden taustalla ovat perustarpeet Hökän (2021) mukaan:

- Tarve tulla nähdyksi – olla kiinnostava
 - Tarve tulla kuulluksi – saada osakseen ymmärrystä
 - Tarve olla arvostettu
 - Tarve tulla reilusti kohdelluksi
 - Tarve edistymisen ja merkityksellisyyden tunteeseen
 - Tarve hallinnan tunteeseen
- Tunteita ja tunteiden ymmärtämistä voi oppia.
- Konteksti vaikuttaa tunteiden kokemiseen ja ilmaisemiseen.

Hyvinvoinnin tukeminen: kaupunkitasoiset toimenpiteet

- Esihenkilöiden työkykyjohtamisen kehittäminen sekä osaamisen ja jaksamisen vahvistaminen
- Turvallisen ja ergonomisen työympäristön tarjoaminen (esim. sisäilma-asioiden nopea selvittäminen)
- Säännölliset kehityskeskustelut
- Koulutusten tarjoaminen ja mahdollistaminen, sijaisten palkkaaminen
- Työnkierron mahdollistaminen
- Työnohjauksen järjestäminen tarpeen mukaan (käytetään KuHan kilpailuttamia yhteistyötahoja)
- Tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa
- Joustavat työaikaratkaisut ja työn muokkaus mahdollisuuksien mukaan

(Oriveden kaupungin työhyvinvointisuunnitelma 2023–2025)

- Lisäksi työntekijöille on erilaisia tyhy- ja liikuntaetuja (mm. Epassi)

Hyvinvoinnin tukeminen: lukion johtamista ja toimintakulttuuria on kehitetty suunnitelmallisesti (1)

- Kunteko-ohjelman sparrauspäivät
- Rehtorin ja apulaisrehtorin työnkuvan selkiyttäminen
 - apulaisrehtori vastaa lukiokoulutuksesta ja rehtori perusopetuksesta
 - vastuualueiden rajaaminen on tuonut työhön selkeyttä ja tehokkuutta
- Tiimityörakenteen kehittäminen
- Ryhmänohjaajan tuntien yhteisen sisällön kehittäminen
- Lukio uudistuu - Orivarsa lento -hanke lukion opetussuunnitelmatyön helpottamiseksi
- Lukion toimintakulttuurin kehittämishanke (Ulla Sara-aho)
- SoteDialogit-hankkeen rehtorien Kohtaamot ja tukea saavien oppilaiden kohtaaminen ja opettaminen
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen, hanketyöntekijän resursointi
- Koulutusmahdollisuudet, sijaisten palkkaaminen
- Kokouskäytänteiden ja töiden organisoinnin kehittäminen

Hyvinvoinnin tukeminen: lukion johtamista ja toimintakulttuuria on kehitetty suunnitelmallisesti (2)

- Resurssiopettajien sekä digiopettajan palkkaaminen hankerahalla
- Osakkeen koulutukset ovat kaikille avoimia ja kaupunki maksaa niistä (oli Orivedeltä osallistujia tai ei)
- Job shadowing -mahdollisuus sekä Suomessa että ulkomailla
- Tampereen kaupunkiseudun lukiokoulutuksen yhteistyö
- Työhyvinvointiretket ja -tapahtumat (esim. taide)
- Työnohjausmahdollisuus ja keskustelut esihenkilön kanssa
- Kehityskeskustelut
- Ys-ajan johtamisen kehittäminen (ys-ajan suunnittelu, seuranta ja tarkoituksenmukainen käyttö)
- Pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun kanssa sovitut toimenpiteet henkilöstön palautteiden perusteella
- Henkilökohtaisen lisän käyttöön ottaminen: esihenkilö voi palkita henkilökohtaisesta työssä suoriutumisesta
- Kasvatus- ja opetusjohtajan teemavierailut henkilökuntakokouksissa ja vesoissa
- Henkilöstön yhteiset hyvinvointia lisäävät tapahtumat vapaa-ajalla

Hyvinvoinnin tukeminen: opiskelijoiden osallisuus

- Lukuvuonna 2022–2023 Oriveden lukiossa tehtiin erityisesti töitä ilmapiirin ja me-hengen parantamiseksi sekä kiusaamisen kitkemiseksi.
- Yhteishengen parantamiseksi ryhmänohjausryhmiä ei enää tehdä entisellä painotusperusteisella mallilla, jossa erikoislinjalaiset muodostavat oman RO-ryhmänsä.
- Lisäksi on kehitetty monialaisesti ryhmäyttämisen sisältöjä, ja ryhmähengen luominen on tuotu osaksi eri aineiden oppitunteja.
- Lukiokoulutuksesta vastaava apulaisrehtori käyttää osan opetusvelvollisuudestaan heti 1. periodin alussa uusien lukiolaisten opettamiseen, jolloin opiskelijatuntemus helpottaa yhteisöllisyyden kehittämistyötä.
- Päätöviikon lopuksi olevaa teemailtapäivää on käytetty me-hengen kasvattamiseen ja yhteisöllisyyden kehittämiseen sekä kestävän kehityksen ja Unesco-koulustatuksen toiminnan kehittämiseen (mukaan lukien sosiaalinen kestävyys).
- Lukion opiskelijakunnan hallitus osallistuu lukion kehittämistyöhön, esim. puhe- ja läsnäolo-oikeus henkilökuntakokouksissa ja opiskelijakunnalta pyydetyt lausunnot.
- Lukion opiskelijakunta osallistuu Oriveden lukion kehittämiseen esim. opiskelijakyselyjen avulla.
- Lukion opiskelijakunnasta on koulutettu Unesco-lähettiläitä.

Kiusaamistilasto

- Oriveden lukiossa tehtiin ryhmänohjaustuokiossa huhtikuussa 2024 kiusaamiskysely. Myös abiturienteilla oli mahdollisuus vastata, mutta vastaajat olivat pääsääntöisesti 1. ja 2. vuoden opiskelijoita.
- Vastauksia saatiin 107.
- Olonsa tuntee turvalliseksi yli 93 % vastanneista.
- 98 % vastanneista ei ole kokenut lukiossa kiusaamista kevätlukukauden 2024 aikana.
- 2 % vastaajista oli kokenut kiusaamista: nimittelyä, fyysistä väkivaltaa. Kiusaaminen oli tapahtunut oppitunnilla, käytävällä tai ruokalassa.
- Kaikki kiusaamista kokeneet ovat kertoneet asiasta opettajalle, ja aikuiset ovat selvittäneet asian.
- 10,6 % vastanneista oli nähnyt toisia kiusattavan.
- Kyselyn tuloksia ja opiskelijoiden kehittämissuhteita on käsitelty henkilökuntakokouksessa sekä opiskelijoiden kanssa ryhmänohjauksessa. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa ja kouluviihtyvyyttä kehitetään kyselyn perusteella.
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon kokouksista on tiedotettu myös huoltajia, ja heillä on ollut mahdollisuus osallistua kokouksiin.

Painopistealue: ravinto ja terveys

- Oriveden lukion opiskelijat äänestävät lukuvuosittain lukion kestäväen kehityksen työn painopistealueet. Lukuvuodeksi 2024–2025 lukion opiskelijat ovat valinneet kestäväen kehityksen työn painopisteiksi "ravinto ja terveys" (49,5 %) sekä "henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi" (45,2 %).
- Myös Yhteiskoulun Vihreä lippu -työssä on tulevana lukuvuonna painopisteenä ruoka. Yhteiskoulun ja lukion kestäväen kehityksen työryhmä on valinnut Yhteiskoulun ja lukion kestäväen kehityksen työn painopisteiksi tulevaksi lukuvuodeksi teemat "ruoka ja terveys" sekä "henkilöstön, oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi".
- Oriveden kaupungin kasvatuksen ja opetuksen hyvinvointitiimi on valinnut kouluruokailun yhdeksi kaupunkitason kehittämistehtäväkseen lukuvuonna 2024–2025. Hyvinvointitiimissä on mukana varhaiskasvatuksen ja Oriveden koulujen edustajat.
- Oriveden kaupungin hyvinvointitiimi on valinnut toiseksi tiimin kaupunkitason kehittämistehtäväksi tunne- ja vuorovaikutustaidot.
- Kolmanneksi kaupunkitasoiseksi painopistealueeksi esitetään turvallisuutta.

Yhteistyö huoltajien kanssa

- Koulun Wilmassa sekä kotisivuilla on tärkeää tietoa lukion arjesta ja käytänteistä opiskelijoille sekä heidän kotiväelleen.
- Tiedottaminen koteihin toimii Wilma-järjestelmän avulla. Lukuvuoden alussa on perinteinen kotiväen ilta, joka on suunnattu kaikille lukiolaisten huoltajille.
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon kokouksista tiedotetaan huoltajia ja tarjotaan mahdollisuutta osallistua kokoukseen.
- Yhteistyöllä huoltajien kanssa pyritään edistämään opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä luomaan avoin ja luottamuksellinen yhteistyökulttuuri kodin ja koulun välille.
- Ryhmänohjaaja seuraa opiskelijan opintoja ja hyvinvointia. Jos opiskelija tarvitsee tukea koulunkäynnissä, huoltajat ja koulu tekevät yhteistyötä ratkaisujen löytämiseksi.
- Huoltajien näkemykset huomioidaan koulun päätöksenteossa. Huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toiminnan suunnitteluun.
- Huoltajien näkemyksiä on kartoitettu sähköisten kyselyiden avulla mm. seuraavista teemoista: koulun kansainvälisyystoiminta, koulun UNESCO-toiminta, kestävän tulevaisuuden rakentaminen sekä laadukas koulutus.

TVA-järjestelmän kehittäminen: henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi

- Henkilöstöjaosto on päättänyt keväällä 2024 henkilökohtaisen lisän käyttöönotosta myös OVTES:ssä.
- Henkilökohtaisen lisän avulla on mahdollista palkita hyvästä työsuorituksesta.
- Asiaa on valmisteltu yhdessä rehtorien, hyvinvointijohtajan, varhaiskasvatuspäällikön, kasvatus- ja opetusjohtajan sekä pääluottamusmiehen kanssa.
- Kasvatus- ja opetusjohtaja on esitellyt asiaa henkilökuntakokouksissa joulukuussa 2023 tai tammikuussa 2024.
- Kaupungin yhteinen henkilökohtaisen työsuorituksen arviointilomake avattiin opettajien työhön soveltuvaksi.
- Rehtori on keskustellut jokaisen opettajan kanssa työsuorituksesta arviointilomakkeen avulla osana kehityskeskustelua. Keskustelussa pyritään yksimieliseen käsitykseen arvioinnista, mutta viime kädessä esihenkilö työnantajan edustajana päättää arvioinnista.

Ammattitaito

- ammattitaito, ammattialan hallinta, tiedot, taidot (ajantasainen aineenhallinta, opetussuunnitelman hallinta, lainsäädännön tuntemus, ohjaavien asiakirjojen ymmärrys, tuen ja hyvinvoinnin osaaminen, arviointiosaaminen, monipuoliset arviointimenetelmät, pedagoginen osaaminen, digiosaaminen)
- monitaitoisuus (vrt. myös esim. sijaistilanteet) (miten asennoidut, miten organisoit, yhteinen vastuu tapahtumista ja juhlista)
- erityistiedot ja -taidot (menetelmätietoisuus)
- vuorovaikutustaidot (ammattillisuus, toisen kunnioittaminen ja arvostaminen, käytöstavat, myös nonverbaali viestintä)
- hankalien työtilanteiden hallinta, paineen sieto (itsereflektio, resilienssi, kyky säilyttää ammatillisuus myös vaativissa tilanteissa)
- kyky priorisoida (kyky rajata omaa työtä ja pyytää tarvittaessa apua) - tätä painotettu myös työssä jaksamisen kannalta
- asiakaspalvelutaidot, palveluasenne (työyhteisön ja kaupunkiorganisaation eri toimijat, oppilaat, opiskelijat, huoltajat, yhteistyökumppanit, työssä oppijat, muut toimijat)

Työtulokset ja tuloksellisuus

- työtulokset ja laatu – jokaisen kanssa on keskusteltu, miten työtulokset ja laatu lukiossa ovat mitattavissa
- henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttaminen ja työyhteisön tavoitteiden mukainen toiminta
- tuloksellisuus, tehokkuus, vaikuttavuus, taloudellisuus

Kehityshakuisuus

- oma-aloitteinen itsensä kehittäminen, esim. kouluttautuminen, muu oma-aloitteinen osaamisen kehittäminen (**ammattillinen kehittyminen**) – työnantaja kannustaa osaamisen kehittämiseen, kursseille/koulutukseen
- oman työn ja tehtäväalueen kehittäminen (**osaamisen jakaminen**)
- asennoituminen muutoksiin ja uudistuksiin (**joustavuus, käyttäytyminen, positiivinen asenne**)
- aktiivisuus ja aloitteellisuus
- luovuus, innovatiivisuus
- osallistuu aktiivisesti työyhteisön ja yhteisten työtapojen kehittämiseen (**tietojen ja taitojen jakaminen, pedagogisten innovaation kehittäminen ja jakaminen**) – kuluvana lukuvuonna on nostettu esiin, miten asioita voisi tehdä toisin sekä miten uudistaa ja organisoida/priorisoida lukio-opettajan työtä

Vastuuntuntoisuus ja yhteistyö

- kyky ja halu tavoitteiden mukaiseen toimintaan
- kyky huolehtia asioista itsenäisesti (työote)
- luotettavuus ja huolellisuus, täsmällisyys, joustavuus
- yhteisesti sovittujen pelisääntöjen ja periaatteiden noudattaminen
- ryhmä-/tiimityöskentelytaidot
- toiminta työyhteisön jäsenenä ja yhteistyö työyhteisössä
- kyky ja halu hyvän työilmapiirin edistämiseen (oman toiminnan ja käyttäytymisen merkitys työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi)
- yhteistyö sidosryhmien kanssa (kunnan sisäiset ja ulkoiset yhteistyötahot)
- asennoituminen ja sitoutuminen kuntaorganisaatioon (lojaliteetti- eli uskollisuusvelvoite työnantajaa kohtaan)

Arvioinnin tasot

- **Kukin arviointitekijä arvioidaan kokonaisuutena kokonaisarvioinnin periaattein (ammattitaito, työtulokset ja tuloksellisuus, kehityshakuisuus, vastuuntuntoisuus ja yhteistyö sekä esihenkilöiden osalta johtaminen ja esihenkilötyö).** Arvioinnin pohjana toimivat yläotsikon alle merkityt tarkemmat kriteerit. HUOM! Kutakin ”yläotsikkoa” arvioidaan kokonaisuutena, eli laitetaan yksi rasti per yläotsikko.
 - **Ei kaikilta osin vastaa tavoitteita.** Kehitettävää jollakin/joillakin osa-alueilla.
 - **Useimmiten vastaa tavoitteita.** Pääsääntöisesti toiminta tavoitteiden mukaista.
 - **Säännöllisesti vastaa tavoitteita.** Vastaa tavoitteita hyvällä tasolla. Vastaa itsenäisesti ja vastuullisesti tehtävistä, tulokset hyviä ja vastaavat tavoitteita, myönteinen suhtautuminen kehittämiseen. Hyvä työsuoritus.
 - **Ylittää tavoitteet selvästi.** Osallistuu aloitteellisesti ja aktiivisesti toimintaan ja kehittämiseen.
 - **Erinomainen suoritus.** Tavoitteet ylittyvät merkittävästi. Erittäin monipuolinen ja omaa tehtäväaluetta selvästi laajempi osaaminen ja valmius erilaisiin tehtäviin. Itsenäinen kehittämisaktiivisuus, joka heijastuu selvästi omaa työyhteisöä laajemmalle tehtävästä riippuen joko koko palvelualueen, palvelukeskuksen tai kunnan tasolle.

Tampereen kaupunkiseudun seutuvertailut

Hyvinvointipäällikkö Nordling:

- Seututiedon tuottaminen ja ylläpitäminen yhteistyön keskeisissä teemoissa on olennainen osa seututyöryhmien työskentelyä.
- Seutuvvertailut kokoavat yhteen Tampereen kaupunkiseudun kahdeksan kunnan esi- ja perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja lukiokoulutuksen keskeiset tunnusluvut. Tampereen kaupunkiseudulla on tehty nykymuotoisia seutuvvertailuja vuodesta 2017 lähtien. Vertailussa käytettävät talous- ja toimintatiedot on kerätty kaupunkiseudun kunnilta keväällä ja kesällä 2022. Lisäksi lähteinä on käytetty Kuntaliiton, Tilastokeskuksen ja Opetushallituksen tietoja. Vertailut on valmisteltu Tampereen kaupungin suunnittelija Henrik Hiekkataipaleen johdolla ja tiiviissä yhteistyössä opetuksen, varhaiskasvatuksen ja lukiokoulutuksen asiantuntijoiden kanssa.
- Seutuvvertailujen kokoaminen voidaan tunnistaa oppimis- ja kehittämisprosessiksi, joka rakentaa syvällisempää ymmärrystä palveluista ja tulevaisuuden tarpeista sekä auttaa kehittämään toimintaa edelleen. Seutuvvertailut toimivat tietopankkina myös päätöksenteossa esimerkiksi kuntien talousarvioita valmisteltaessa. Vertailuja on päättäjien pyynnöstä kehitetty niin, että ne sisältävät myös kuntakohtaiset toimenpidesuosituksset.

Seutuvertailujen vuoden 2022 tulokset

Koko seudun lukiokoulutus

Hyvinvointipäällikkö Nordling:

- Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu selittyy Tampereen ja Nokian lukiokoulutuksen aloituspaikkojen kasvusta. Tästä huolimatta tamperelaisten osuus tamperelaisissa lukioissa on laskenut.
- Opiskelijakohtainen kurssimäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.
- Opiskelijakohtaiset kustannukset kasvoivat jokaisessa kunnassa (pl. Pirkkala). Kustannusten kasvua selitti opetuksen kulut.
- Kurssihinta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Kurssihinnan historiatietoja on korjattu. TOTT-tiedot sisältävät uusia kustannuslajeja, joten historiatiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia.
- Vertailuun on lisätty kuntien itse valtionosuusjärjestelmään ilmoittama tieto opetustunnin hinnasta ja opiskelijakohtaisista opetustunneista.
- Valtionosuuksien kattavuus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.
- Keskimääräinen opiskeluaika on pysynyt edellisen vuoden tasolla.

Lukiokoulutuksen seutuvertailu 2022

Vuosi

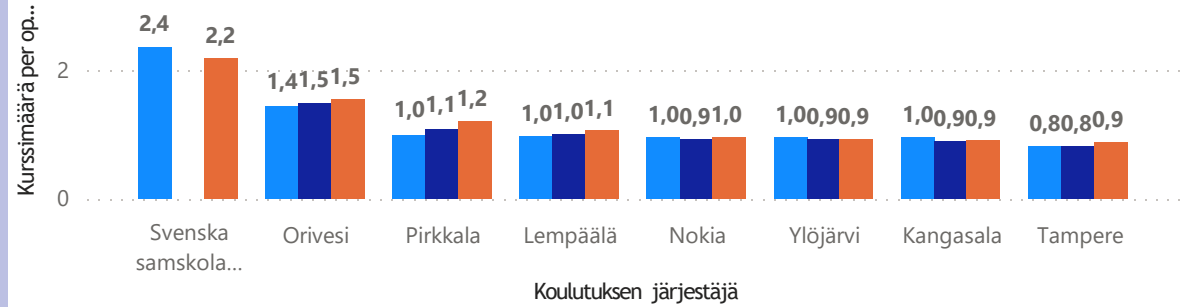
- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

Lukiokoulutuksen seutuvertailu tarjoaa ajantasaisia vertailutietoja eri koulutuksen järjestäjien toiminnasta ja kustannuksista. Tässä raportissa on mukana sekä toiminnallisia vertailutietoja että taloudellisia tunnuslukuja. Se antaa kuvan kaupunkiseudun lukiokoulutuksesta ja toimii tietopankkina niin valmistelulle kuin päätöksenteolle.

Pyrkimyksenä on hyödyntää tietoa, jota kerätään jo nyt, jotta tietojenkeruu ei tarpeettomasti rasita kuntia. Kustannustiedoissa noudatetaan Taloustilasto 41-mukaisia rajoituksia. Mukana ovat kaupunkiseudulla toimivat kunnalliset lukiokoulutuksen järjestäjät. Yksityisillä koulutuksen järjestäjistä Svenska samskolan i Tammerfors on osallistunut vertailuun. Tunnuslukujen tarkempi analyysi ja niiden merkitysten arvottaminen tehdään kunnissa niiden omista lähtökohdista.

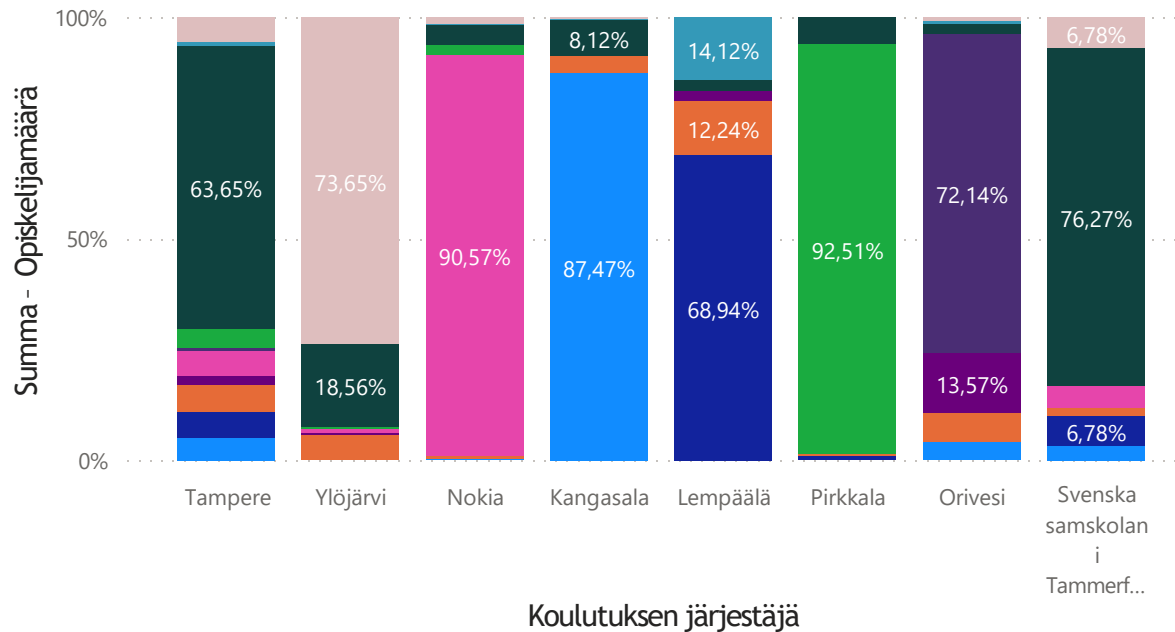
Opiskelijakohtaisen kurssimäärän kehittyminen

Vuodet 2020 2021 2022

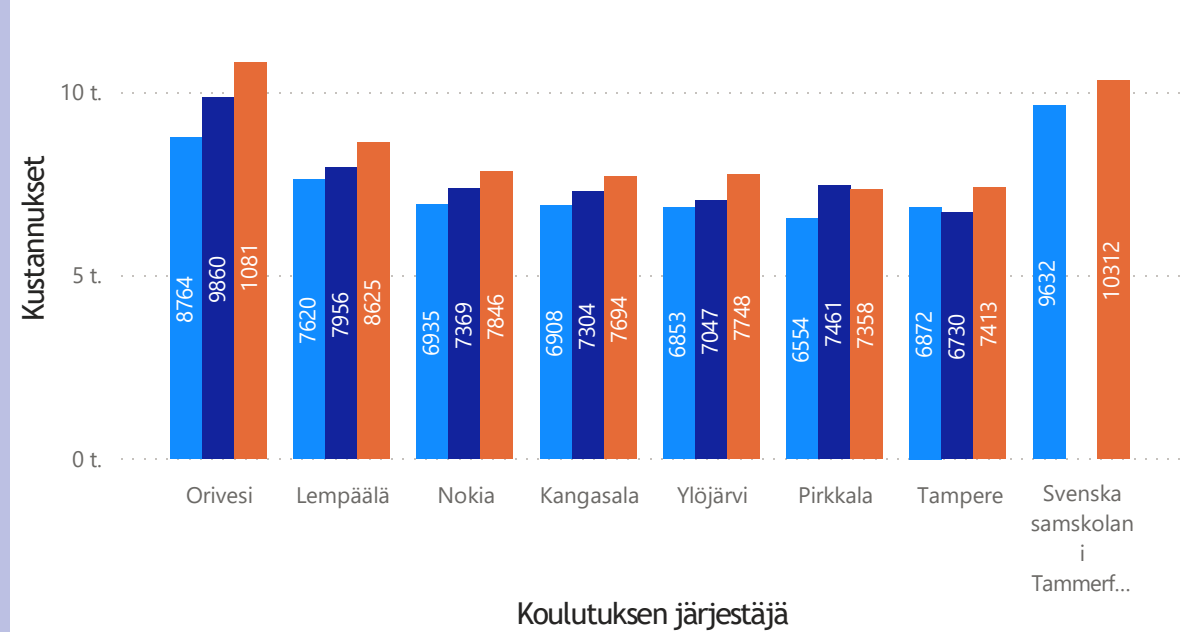
Opiskelijamäärät kotikunnittain

Kotikunta Kangasala Lempäälä Muu Pirkanmaa Muu Suomi Nokia Orivesi Pirkkala

Opiskelijakohtaisten kustannusten kehittyminen

Vuosi 2020 2021 2022

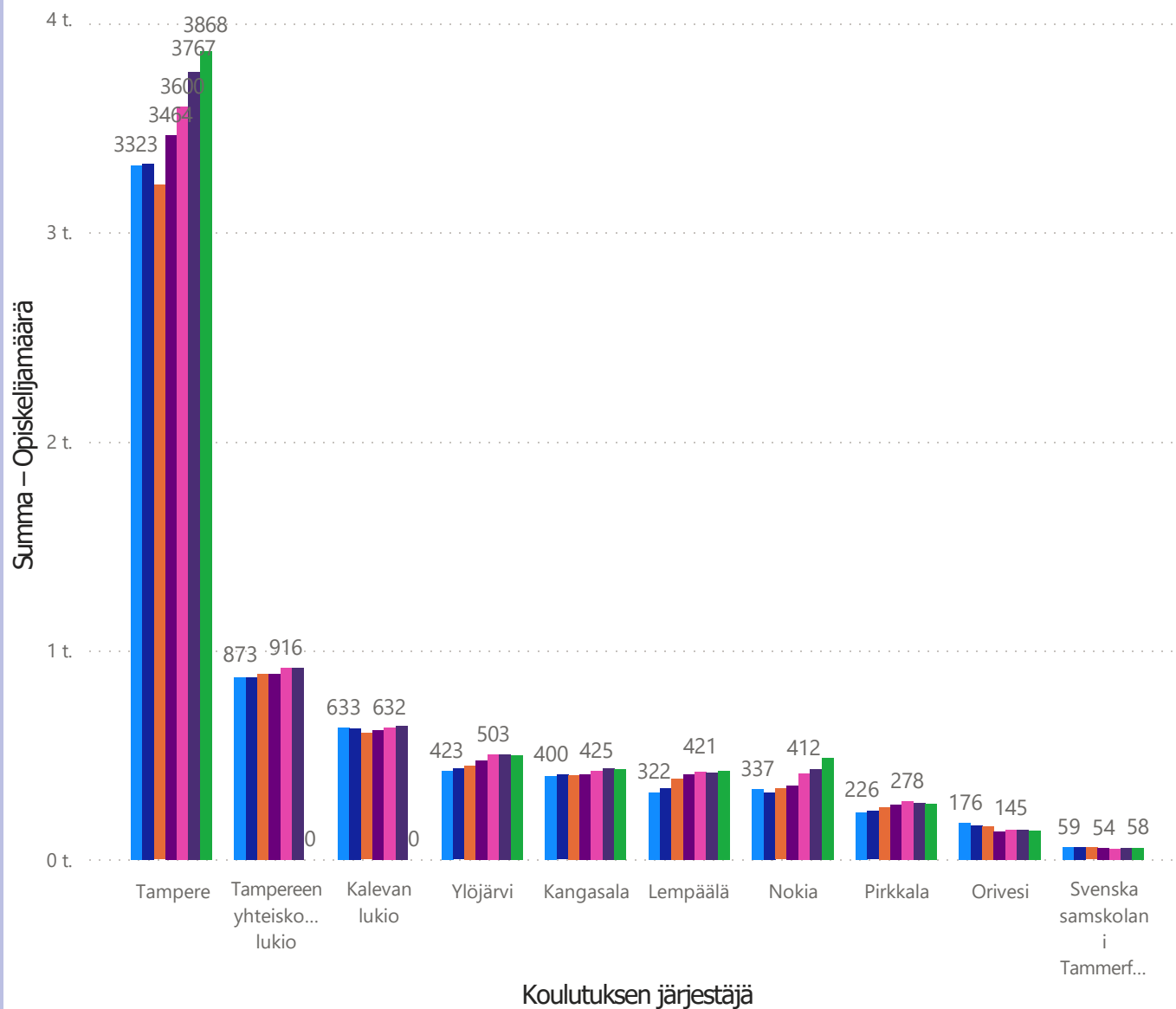

Sivulla esitetään opiskelijamäärän (nuorten oppimäärä) kehittyminen vertailussa mukana olevissa oppilaitoksissa.

Koulutuksen järjestäjä	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ylöjärvi	423	434	450	476	503	504	501
Tampereen yhteiskoulun lukio	873	872	890	888	916	919	0
Tampere	3323	3329	3229	3464	3600	3767	3868
Svenska samskolan i Tammerfors	59	59	57	54	52	58	58
Pirkkala	226	232	250	262	278	272	267
Orivesi	176	162	158	133	145	142	140
Nokia	337	322	339	353	412	434	488
Lempäälä	322	340	386	406	421	417	425
Kangasala	400	406	405	408	425	438	431
Kalevan lukio	633	628	605	619	632	638	0

Opiskelijamäärän kehittyminen, nuorten oppimäärä

Vuosi ● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

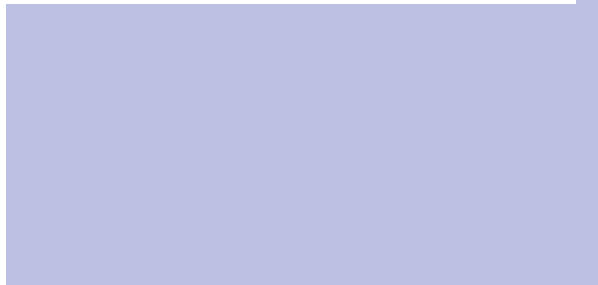

Sivulla esitetään miten opiskelijat jakautuvat vertailussa mukana oleviin lukioihin kotikunnittain ja koulutuksen järjestäjittäin.

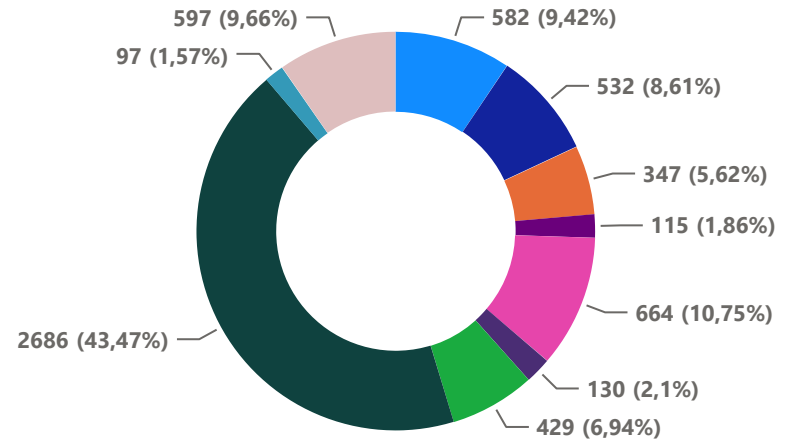
Kunnallisten koulutuksen järjestäjien lisäksi lukiokoulutusta järjestää kaupunkiseudulla Kalevan lukio, Tampereen normaalikoulu, Tampereen yhteiskoulun lukio, Tampereen steinerkoulun lukio ja Svenska samskolan i Tammerfors.

Vuosi

- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

Opiskelijamäärä kotikunnittain

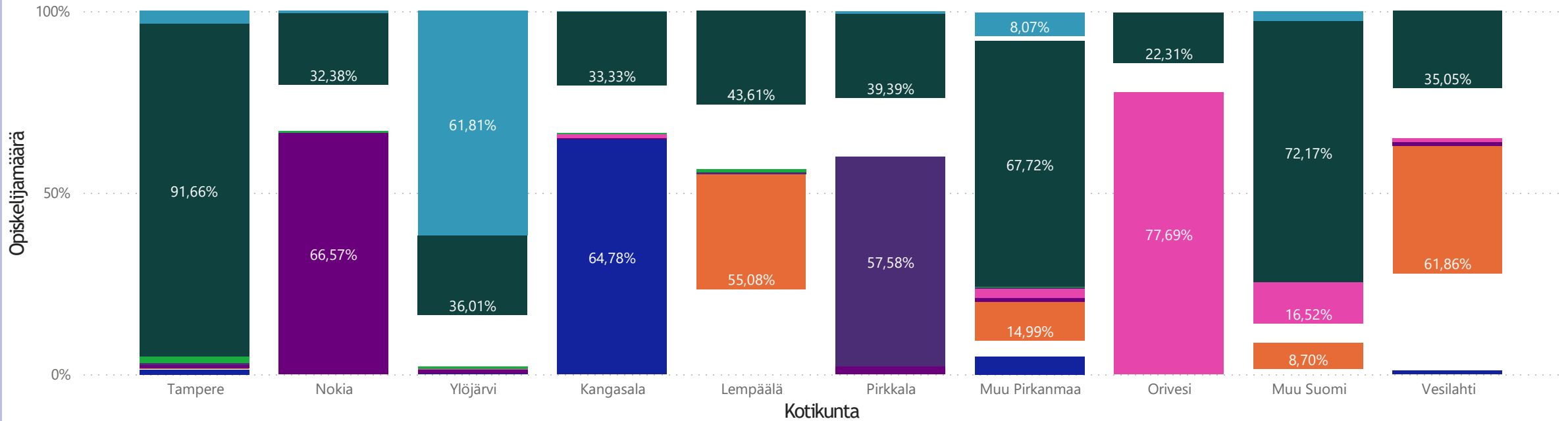

Kotikunta

- Kangasala
- Lempäälä
- Muu Pirkanmaa
- Muu Suomi
- Nokia
- Orivesi
- Pirkkala
- Tampere
- Vesilahti
- Ylöjärvi

Opiskelijamäärät kotikunnittain

Koulutuksen järjestäjä ● Kangasala ● Lempäälä ● Nokia ● Orivesi ● Pirkkala ● Svenska samskolan i Tammerfors ● Tampere ● Ylöjärvi

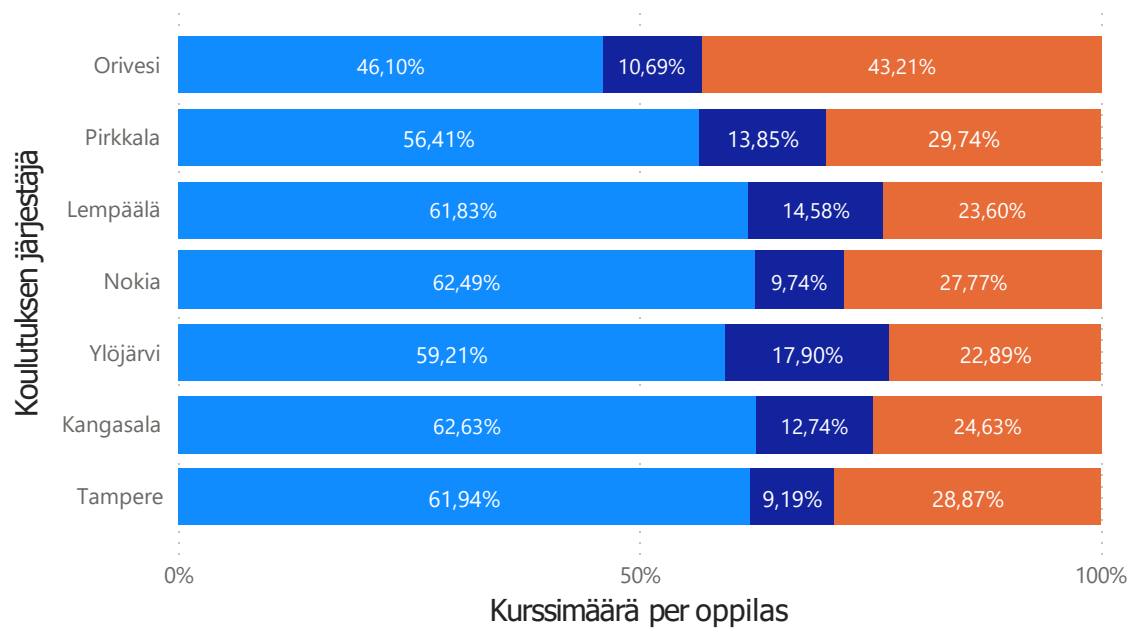

Raporttisivulla tarkastellaan opiskelijakohtaisia kurssimääriä ja niiden kehittymistä.

Luvut sisältävät koulutuksen järjestäjien pakollisten, syventävien ja soveltavien kurssien määrät. Opetushallituksen [sivustolla](#) on lisätietoa kurssityypeistä.

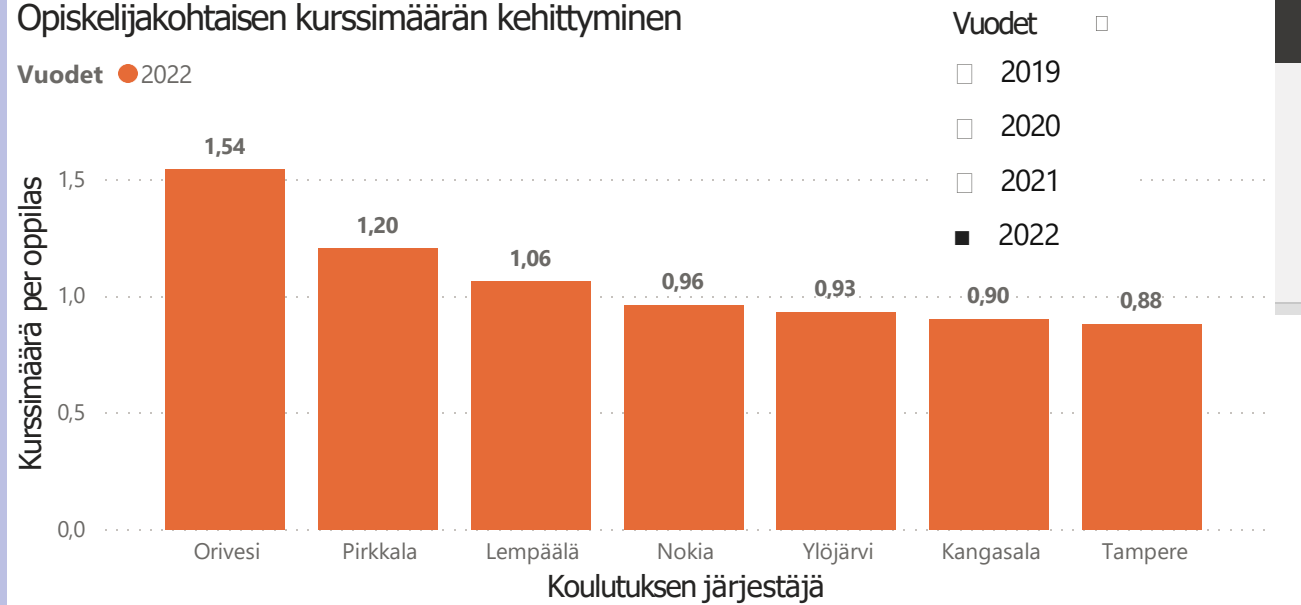
Kurssien jakautuminen

Kurssityyppi ● Pakolliset kurssit ● Soveltavat kurssit ● Syventävät kurssit

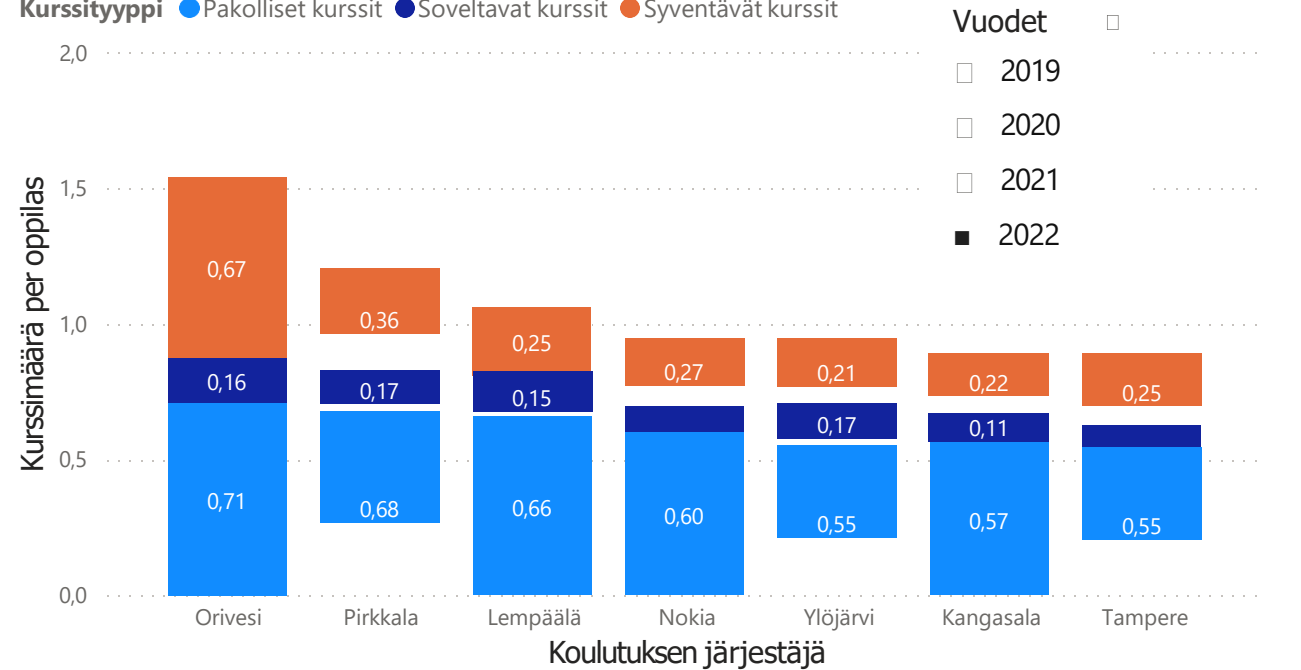
Opiskelijakohtaisen kurssimäärän kehittyminen

Vuodet ● 2022

Opiskelijakohtainen kurssimäärä

Kurssityyppi ● Pakolliset kurssit ● Soveltavat kurssit ● Syventävät kurssit

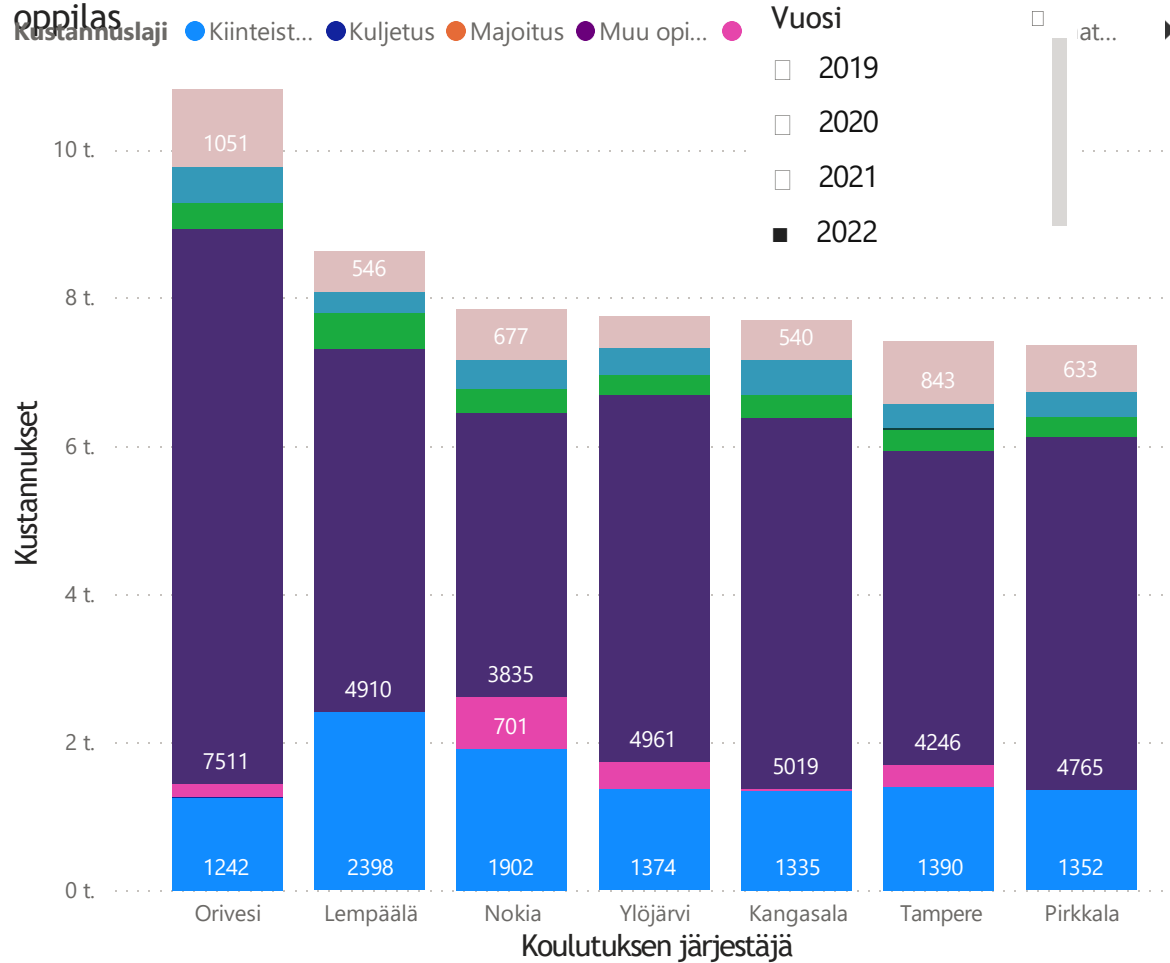

Sivulla esitetään koulutuksen järjestäjän kustannukset per opiskelija.

Lukiokoulutuksen yksikköhinnan laskennassa on opiskelijamäärässä käytetty seuraavia kertoimia, jotka ovat samoja, joiden perusteella valtionosuudetkin määräytyvät:

- Aikuisten oppimäärää suorittavien kerroin 0,65
- Valmistavan koulutuksen kerroin on 1,21
- Erytisenkoulutustehtävän lisäkertoimet:

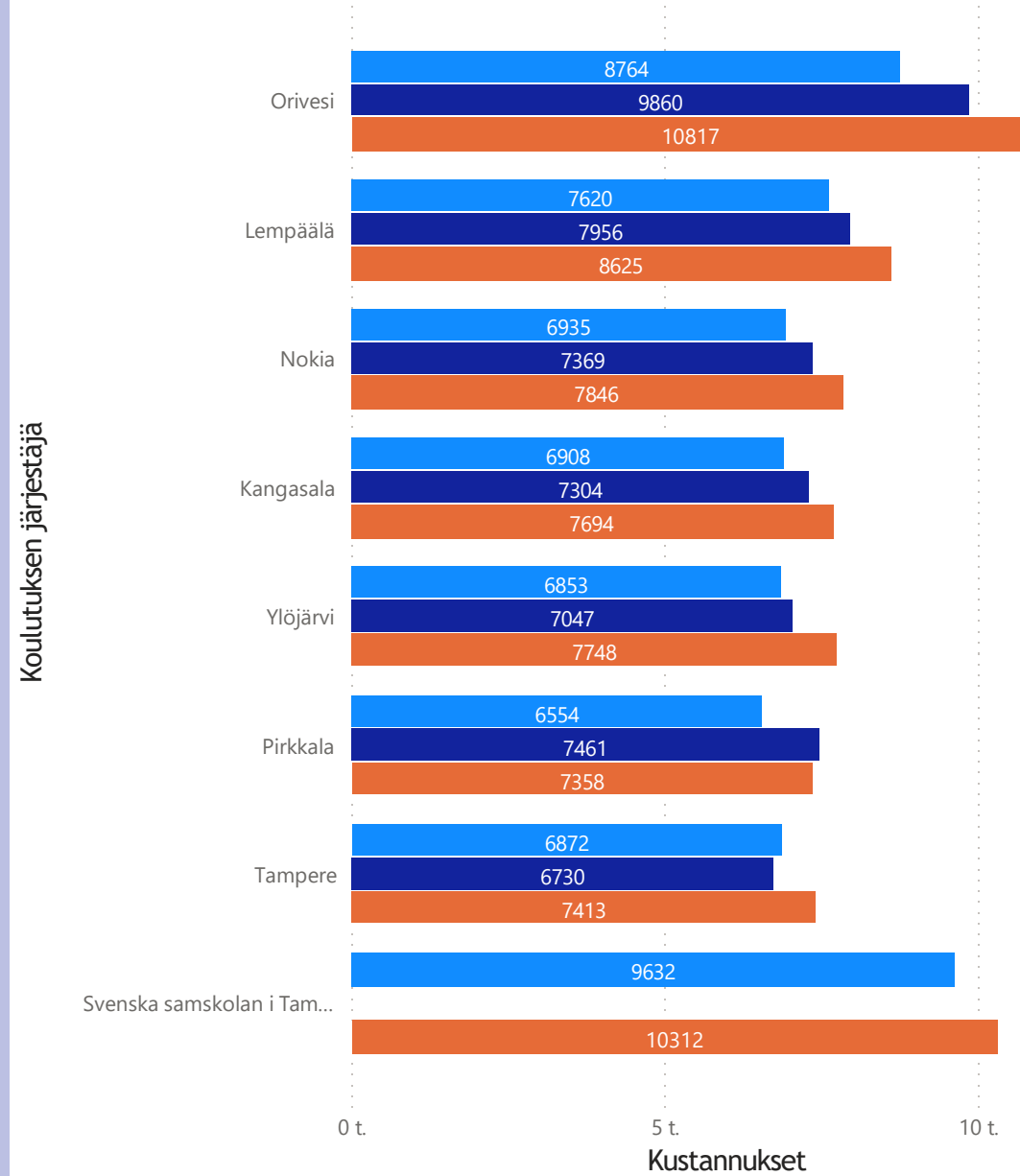
Lukiokoulutuksen järjestämisen kustannukset per oppilas

Opiskelijakohtaisten kustannusten kehittyminen

Vuosi

- 2020
- 2021
- 2022

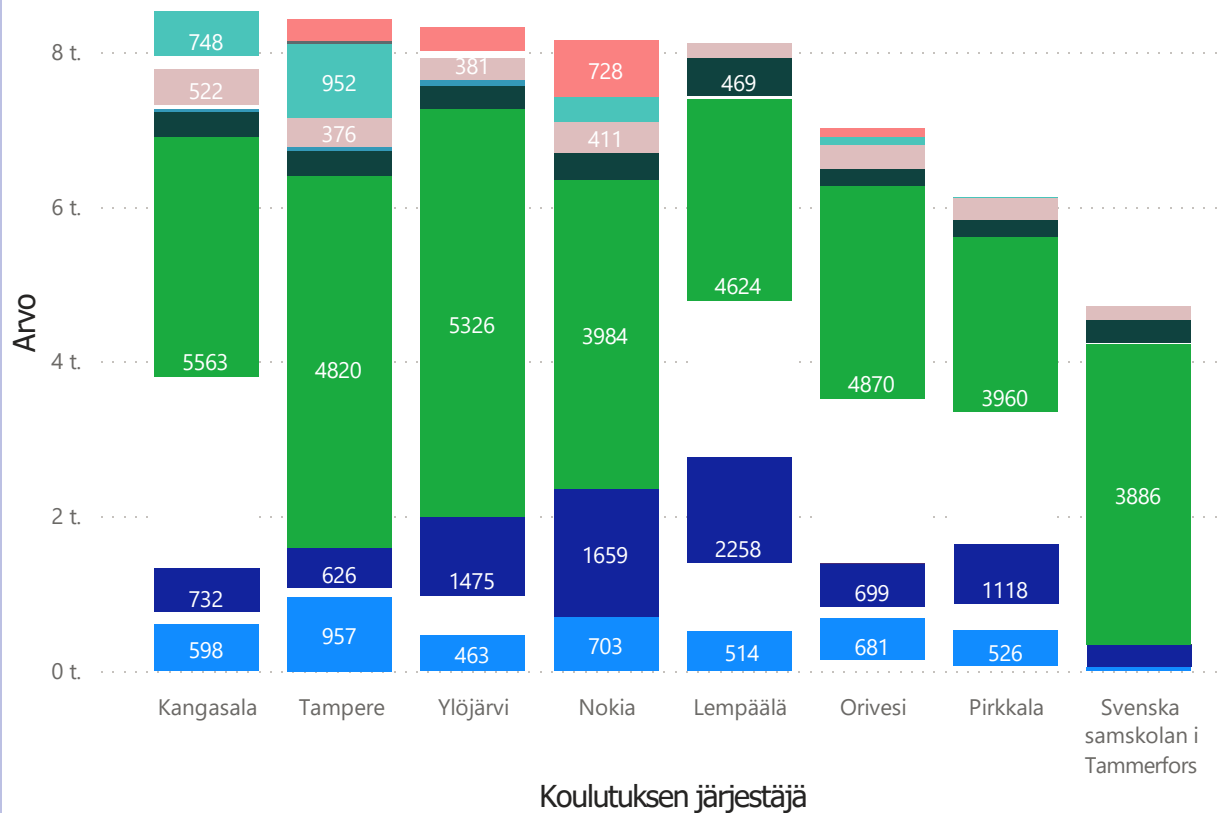
Sivulla esitetään kurssihinnan muodostuminen kustannuslajeittain ja sen kehittyminen.

Vuosi

- 2020
- 2021
- 2022

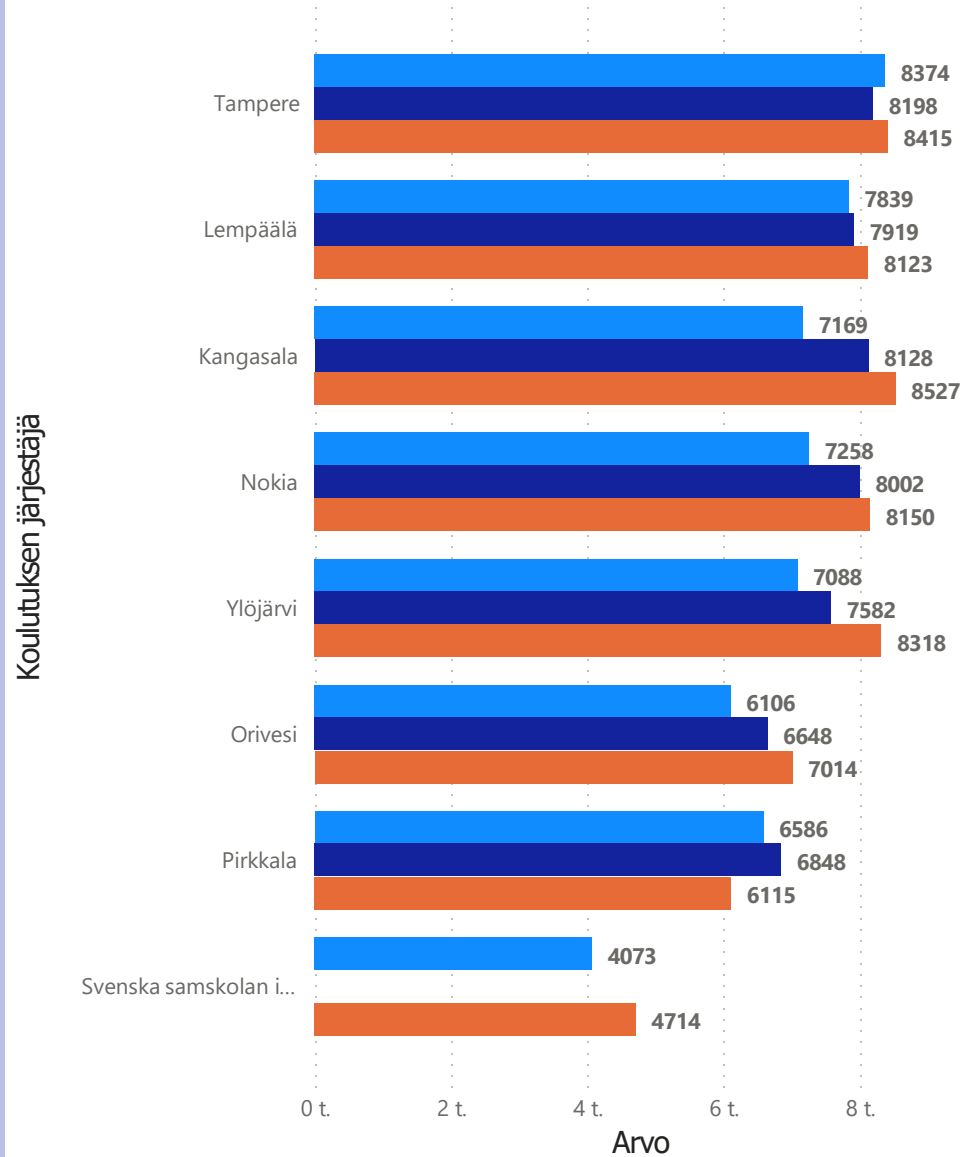
Lukiokoulutuksen kurssihinta kustannuslajeittain

Kustannuslaji ● Hallinto ● Kiinteistöjen ... ● Kotikunna... ● Kuljetus ● Majoitus ● Muu opis... ● Opetus ▶

Lukiokoulutuksen kurssihinnan kehittyminen

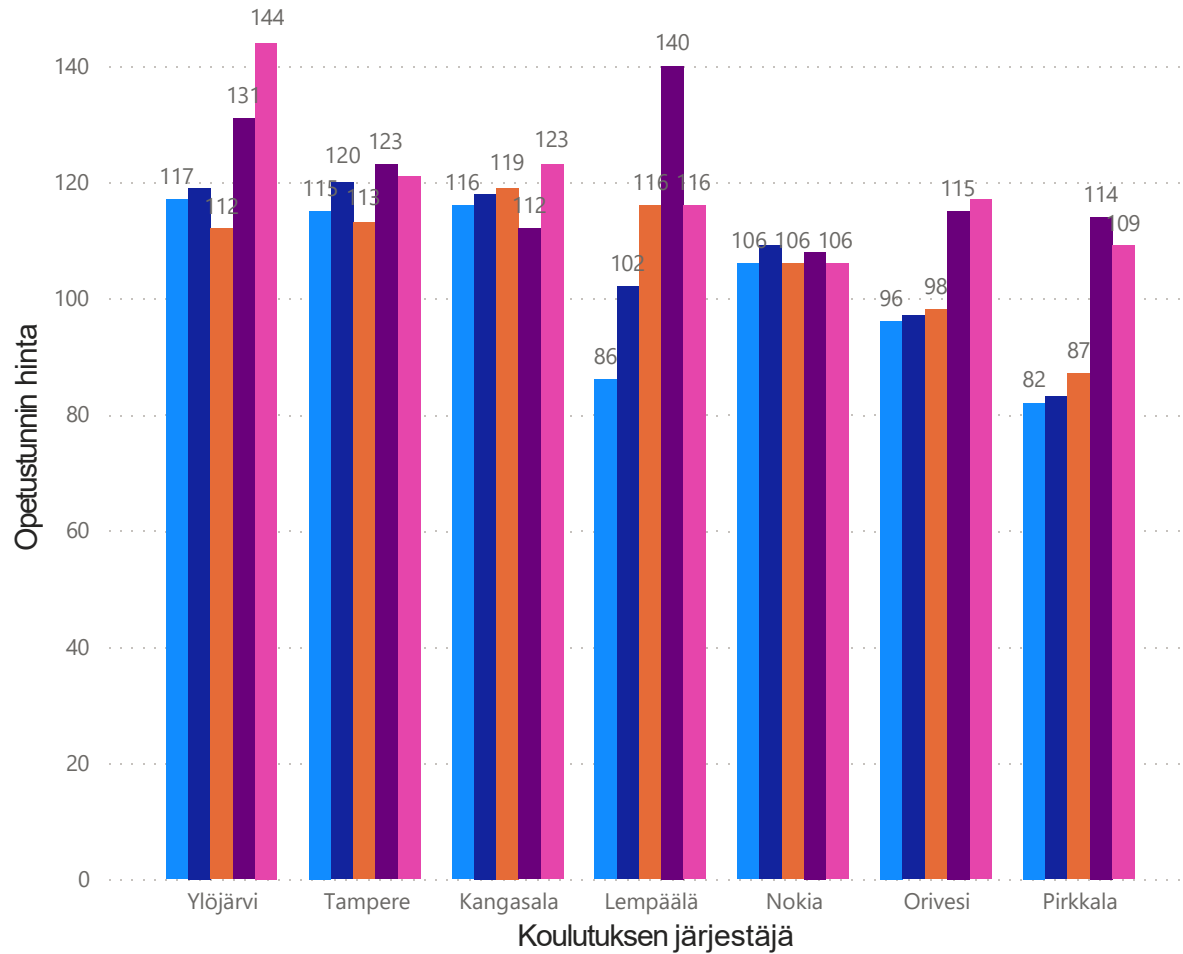
Vuosi ● 2020 ● 2021 ● 2022

Tiedot opetustunnin hinnasta ja opetustunnit/opiskelija perustuvat Opetushallituksen valtiosuusraportteihin.

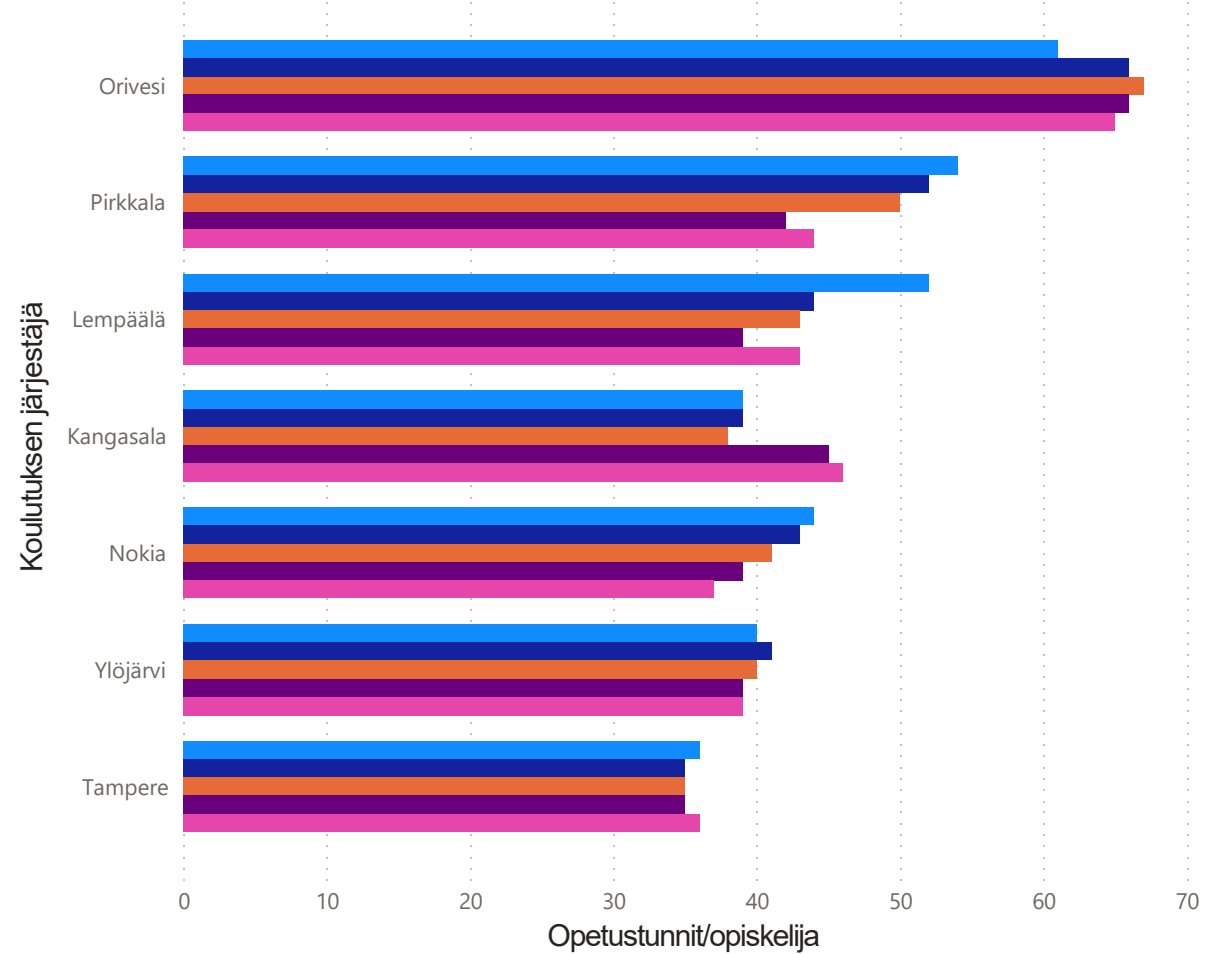
Opetustunnin hinta, tekijä Koulutuksen järjestäjä ja Vuosi

Vuosi ● 2018 ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

Opetustunnit/opiskelija, tekijä Koulutuksen järjestäjä ja Vuosi

Vuosi ● 2018 ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

Koulutuksen järjestäjät saavat lukiokoulutuksen järjestämiseen valtionosuusrahoitusta. Tällä raporttisivulla tarkastellaan kustannusten ja valtionosuusrahoituksen suhdetta.

Kustannukset sisältävät myös kiinteistöjen rahoituskustannukset, jotka eivät ole mukana valtionosuusjärjestelmän rahoituspohjassa. Julkisten toimijoiden kustannukset eivät sisällä arvonnalisäveroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää luvan lukiokoulutuksen

Vuosi

2019

2020

2021

2022

Koulutuksen järje...

Kangasala

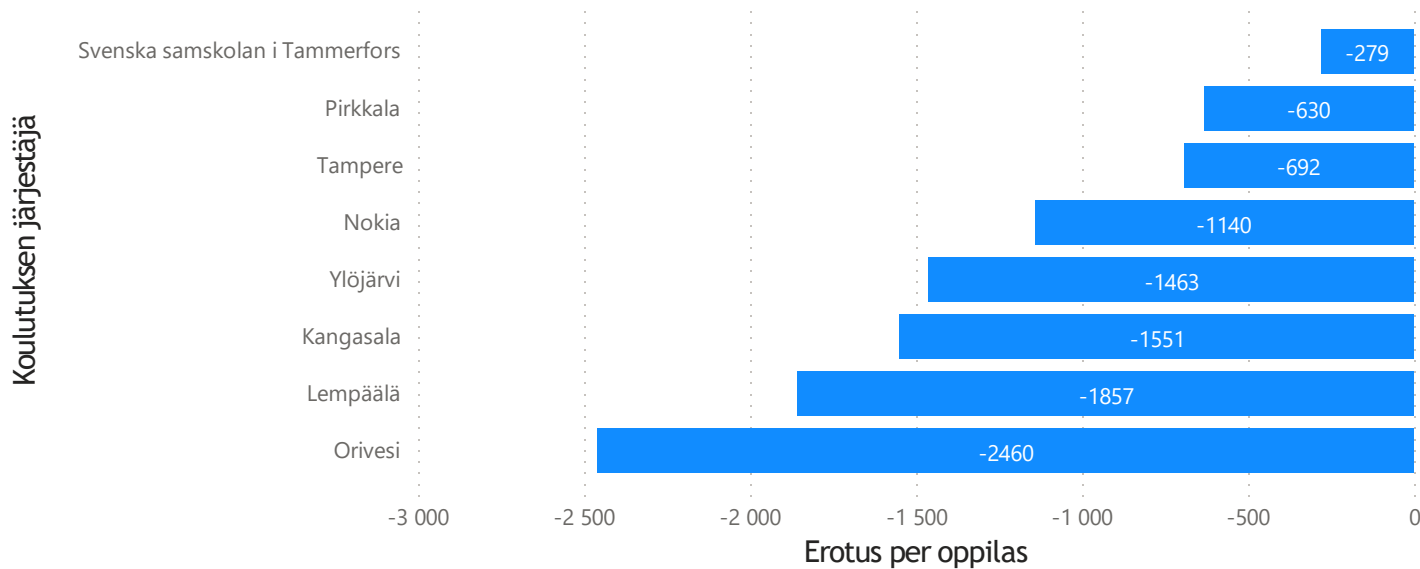
Lempäälä

Nokia

Orivesi

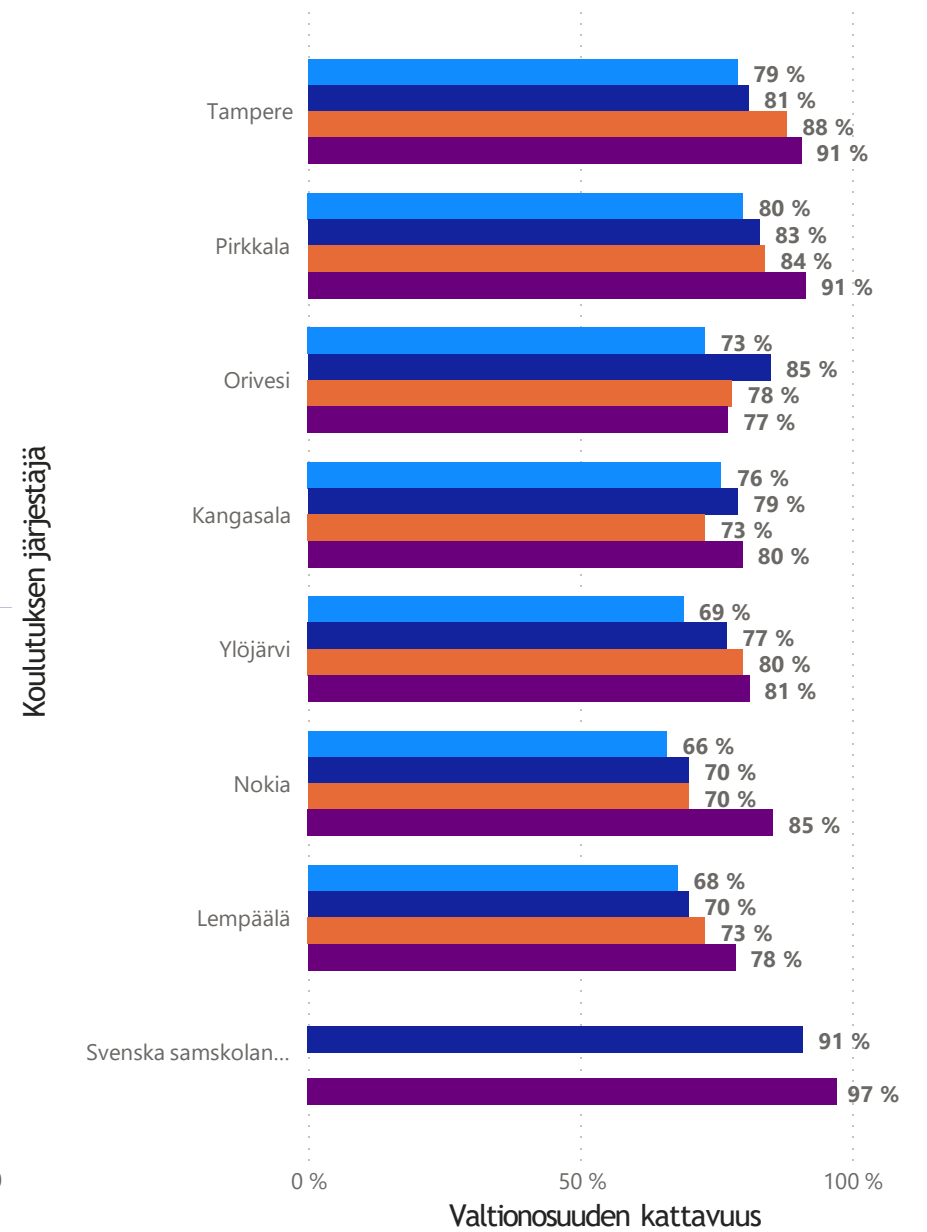
	Valtionosuus	Kustannukset yhteensä	
Kangasala	2917051	3653270	-736219
Lempäälä	2761949	3519758	-757809
Nokia	3049745	3568158	-518413
Orivesi	1174637	1520374	-345737
Pirkkala	1729814	1891701	-161887
Svenska samskolan i Tammerfors	548446	563714	-15268
Tampere	28104162	30997785	-2893623
Ylöjärvi	3407112	4199958	-792846
	43692916	49914718	

Oppilaskohtaisen valtionosuuden ja kustannusten ero

Valtionosuuden kattavuus

Vuosi ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

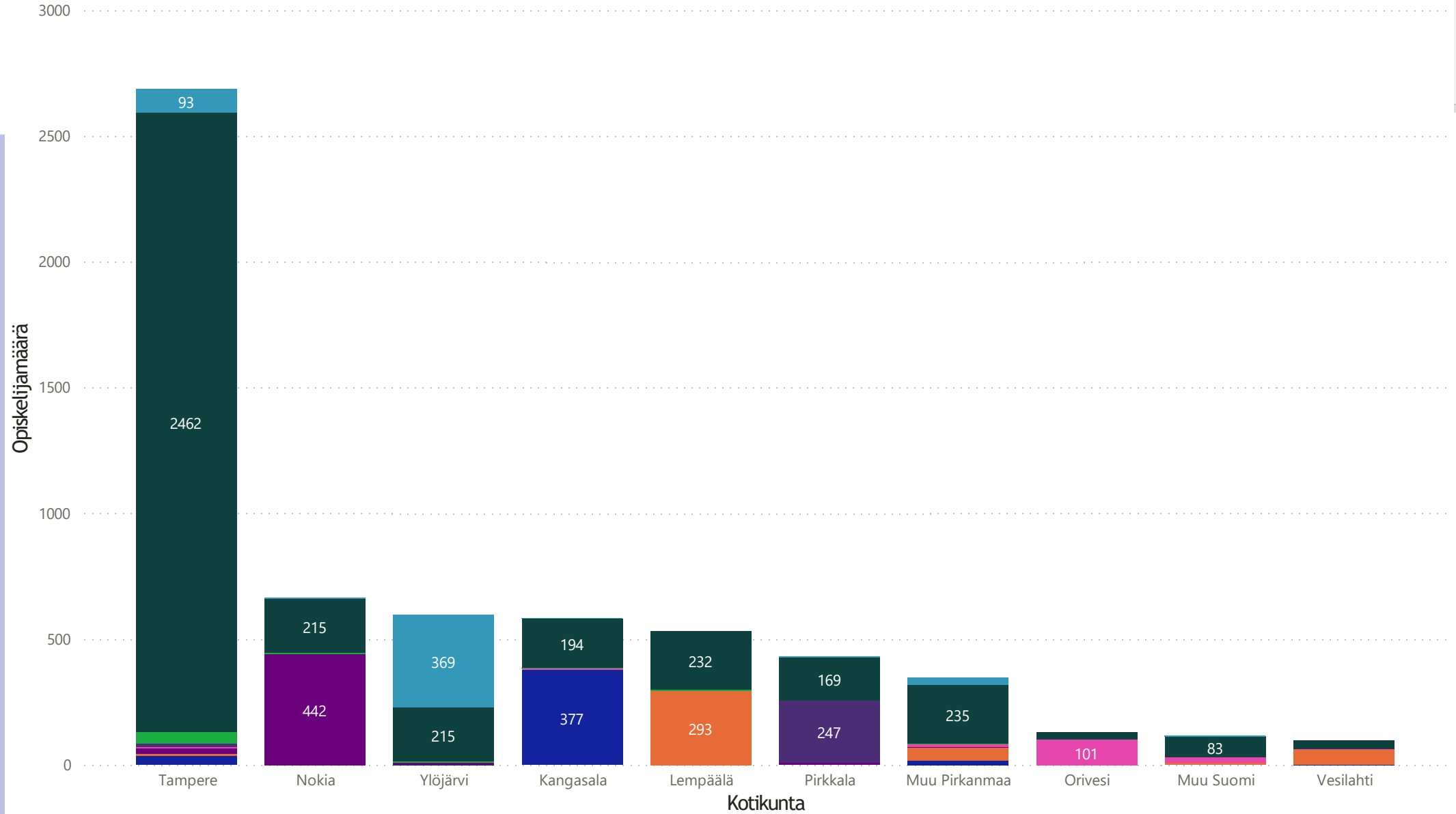
Vuosi

- 2019
- 2020
- 2021
- 2022

Oppilaan kotikunta ja koulutuksen järjestäjä

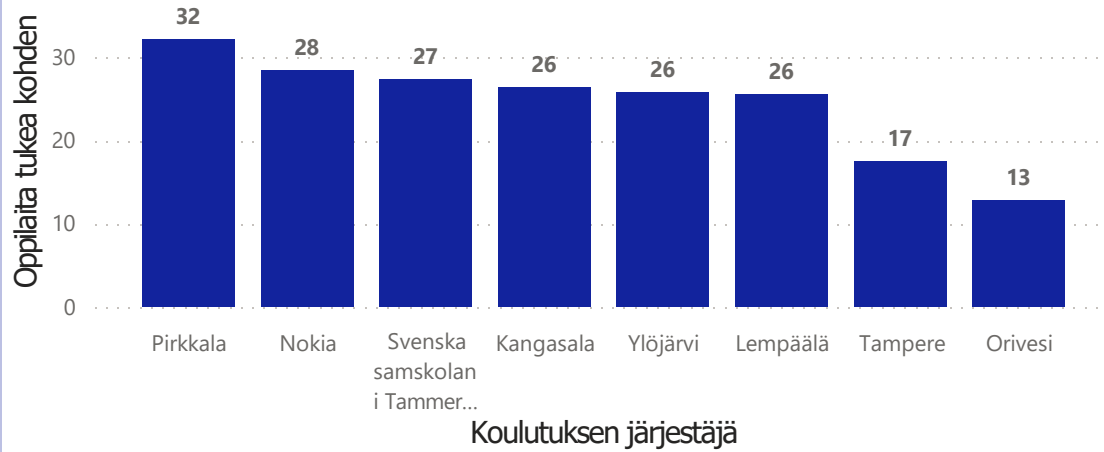
Koulutuksen järjestäjä

- Kangasala
- Lempäälä
- Nokia
- Orivesi
- Pirkkala
- Svenska samskolan i Tammerfors
- Tampere
- Ylöjärvi

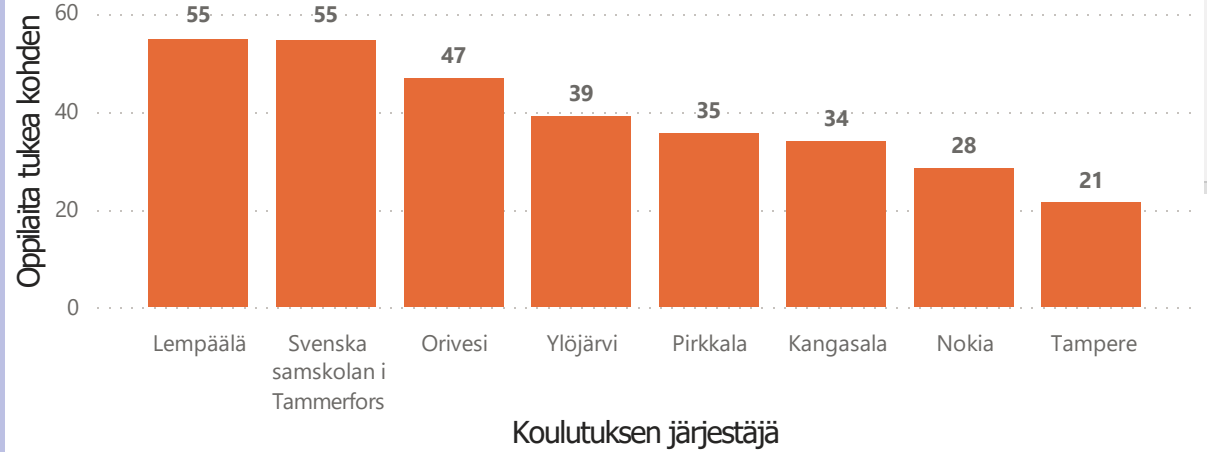
Oppilaat per erityisopetuksen resurssi, viikkotunti

Tunnusluvut ● Erityisopetuksen resurssit

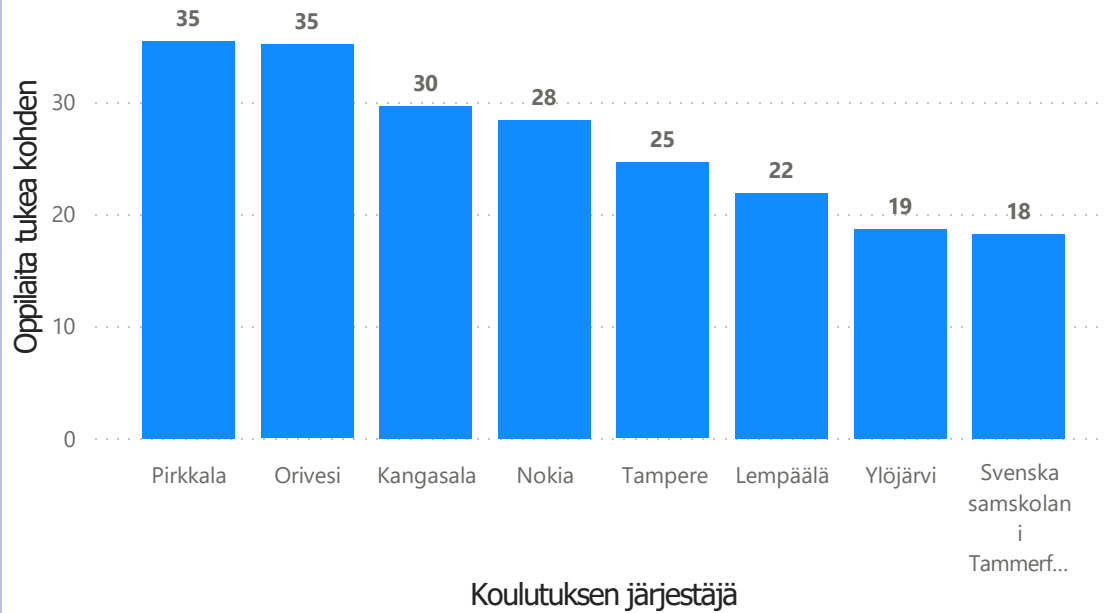
Oppilaat per koulupsykologiresurssi, viikkotunti

Tunnusluvut ● Koulupsykologipalvelut

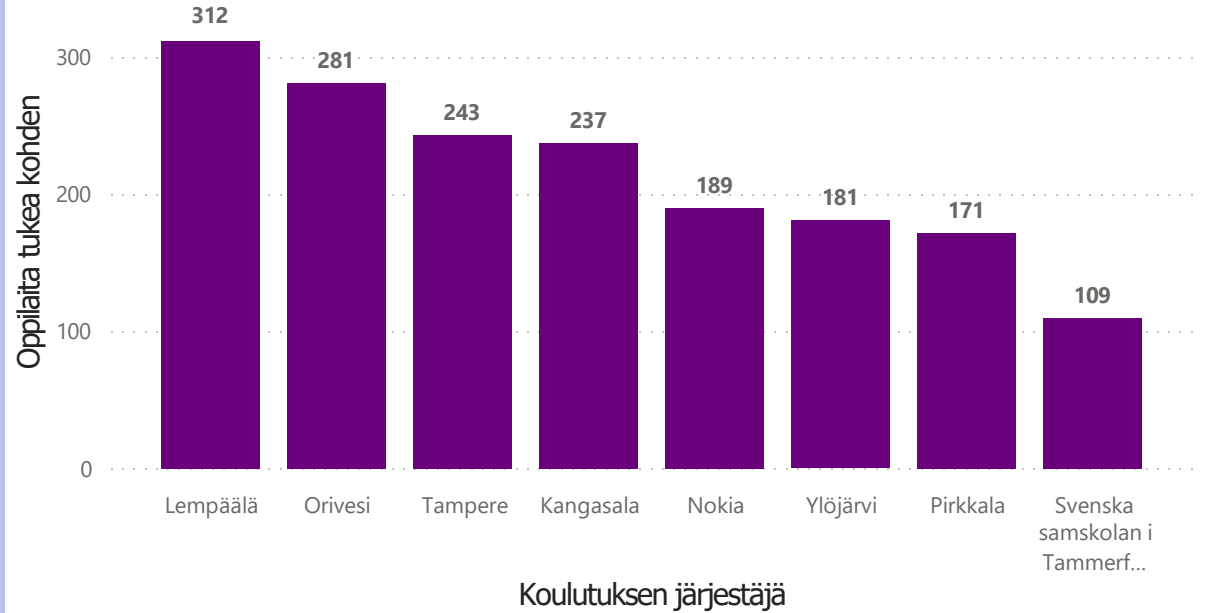
Oppilaat per kuraattoriresurssi, viikkotunti

Tunnusluvut ● Kuraattoripalvelut

Oppilaat per opinnonohjauksen resurssi, henkilötyövuosi

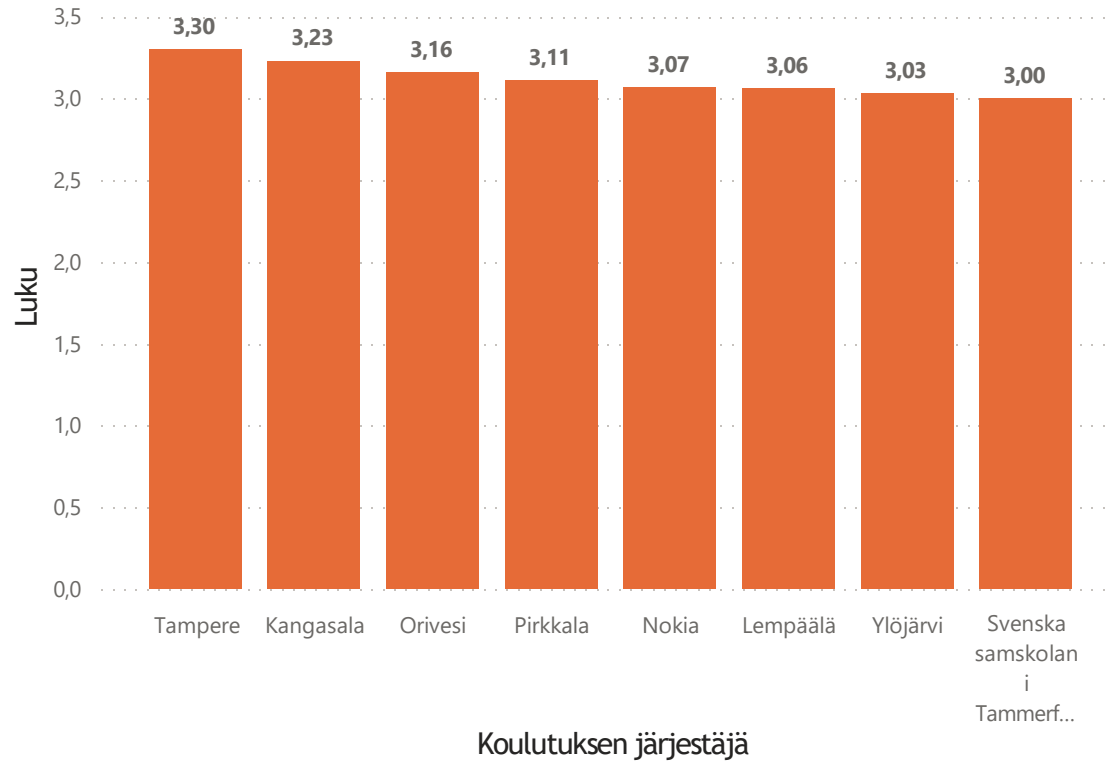
Tunnusluvut ● Opinto-ohjaajat

Opiskeluajan kehittyminen koulutuksen järjestäjän mukaan

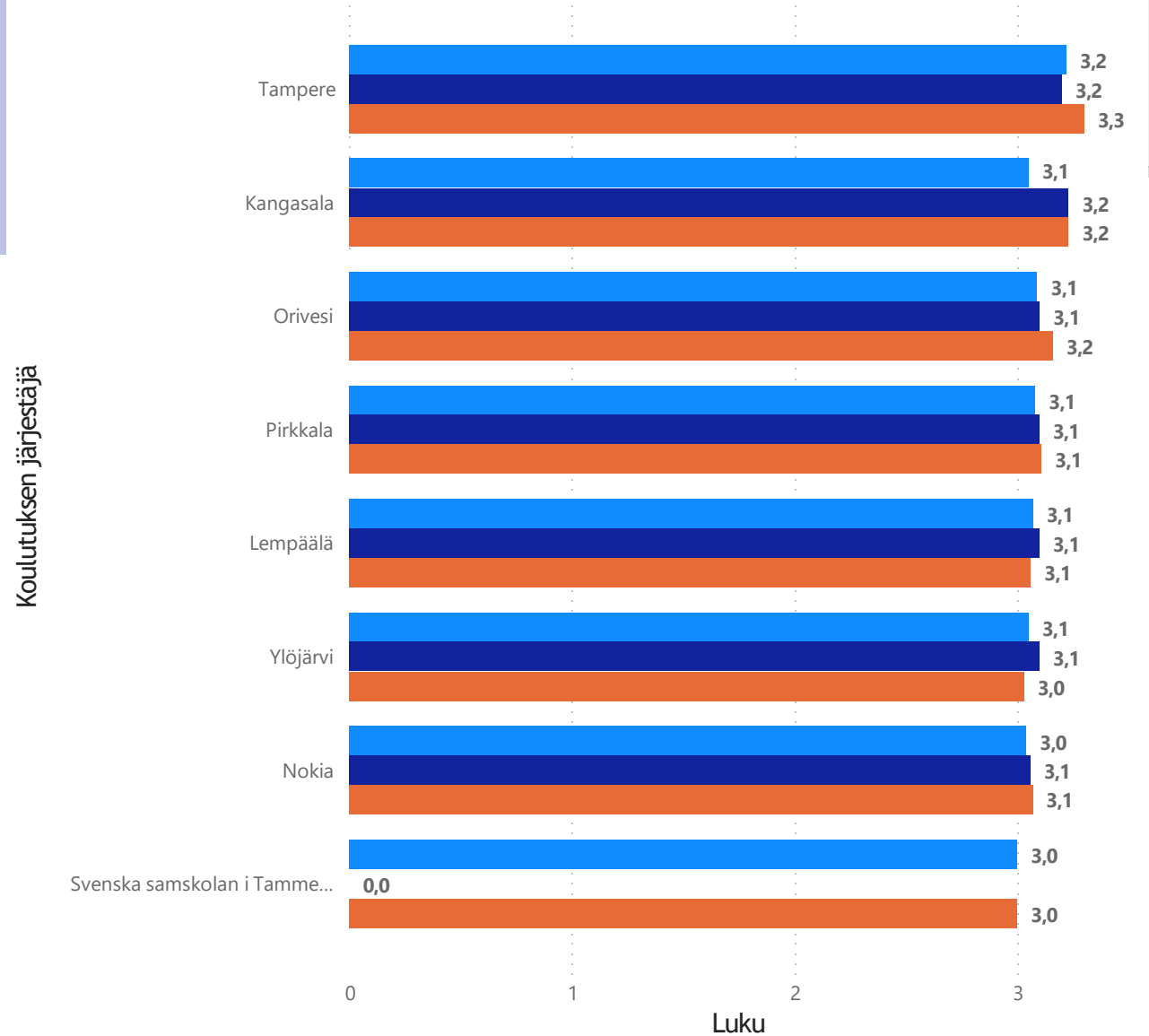
Keskimääräinen opiskelu-aika vuonna 2022

Vuosi ● 2022

Keskimääräisen opiskeluajan kehitys

Vuosi ● 2020 ● 2021 ● 2022

Lukiokoulutuksen kustannuslajeista

Opetus

- opetus ja siihen välittömästi liittyvä toiminta
- lukion erityisopetus
- maahanmuuttajien ja vieraskielisten lukiokoulutukseen valmistava koulutus
- Lukiokoulutuksen yhteyteen myönnetyn järjestämisluvan mukainen tutkintokoulutukseen valmentava koulutus
- opetuksen ja opiskelijan ohjaus
- opettajien henkilöstökoulutus (myös koulutukseen liittyvät majoitus- ja matkakulut)
- opetukseen liittyvien materiaalien ja palvelujen ostot, koneiden ja kalusteiden huolto ja vuokrat
- muut kuin kodin ja koulun väliset kuljetuskustannukset
- rehtorien palkkauksesta opetustoiminnan osuus
- opetukseen tai sen laatuun liittyvät hankkeet

Oppimateriaalit ja välineet

- Kaikki opiskelijoille tarjottujen oppimateriaalien ja välineiden kustannukset, jotka ovat kirjattu käyttötalouden menoksi (ei investoinniksi).

Majoitus

- Lukiokoulutuksen opiskelijoille tarjotun majoituksen kustannukset.

Yhteenveto

- Lukiokoulutuksen oppilasmäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu selittyy Tampereen ja Nokian lukiokoulutuksen aloituspaikkojen kasvulla.
- Opiskelijakohtaiset kustannukset kasvoivat lähes jokaisessa kunnassa. Oppivelvollisuus laajentui toiselle asteelle 1.8.2021 alkaen opinnot aloittavasta ikäluokasta. Koulutuksenjärjestäjäkohtaisesti käytänteet oppimateriaalin ja -välineiden maksullisuudesta ovat vaihdelleet. Siten maksuttomuuden vaikutus opiskelijakohtaisiin kustannuksiin ei ole toistaiseksi vertailtavissa eri koulutuksenjärjestäjien välillä. Opiskelijakohtaiset kustannukset ovat varmimmin vertailtavissa vuodesta 2025 eteenpäin kun kaikki lukio-opiskelijat ovat maksuttomuuden piirissä.
- Kurssihinta kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Kurssihinnan historiatietoja on korjattu. TOTT-tiedot sisältävät uusia kustannuslajeja, joten historiatiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia.
- Vertailuun on lisätty kuntien itse valtionosuusjärjestelmään ilmoittama tieto opetustunnin hinnasta ja opiskelijakohtaisista opetustunneista.
- Valtionosuuksien kattavuus on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna.
- Seututasolla keskimääräinen opiskeluaika on noussut edellisen vuoden tasolta.

Oriveden lukiokoulutus 2022

SEUTUVERTAILUN JOHTOPÄÄTÖKSET

- Oriveden lukion opiskelijakohtainen kustannus on seudun suurin.
 - Kustannustiedot perustuvat TOTT-tietoihin, ja opiskelijamäärä on kahden lukuvuoden keskiarvo. Opiskelijakohtainen kustannustieto saadaan jakamalla kustannukset opiskelijamäärällä.
- Opiskelijakohtainen kurssimäärä on seudun toiseksi korkein Svenska samskolanin jälkeen. Kirjoittaja-lentopallo- ja urheilulinja lisäävät kurssien määrää.
- Lukiokoulutuksen laskennallinen kurssihinta on seudun kolmanneksi pienin.
 - Kurssikohtainen kustannus on matala, koska järjestettyjen kurssien määrä on suuri opiskelijamäärään nähden. Tilastossa kustannustiedot on jaettu kaikkien kurssien määrällä.
- Oriveden lukiossa on prosentuaalisesti eniten Pirkanmaan ulkopuolelta (13,57 %) tulevia opiskelijoita.
- Lukion opiskelijamäärä on 141, ja se on pysynyt ennallaan vuoteen 2021 verrattuna.

LUKIOKOULUTUKSEN TOIMENPIDESUOSITUKSET

Lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden lisääminen

- Oma lukio on erittäin tärkeä toisen asteen oppilaitos paikkakunnan nuorille, lisäksi sillä on merkittävä rooli kaupungin elinvoiman ja kasvun rakentamisessa.
- Lukion fyysistä oppimisympäristöä tulee kehittää pedagogiikan, lukion vetovoimaisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Lukiokoulutuksen vetovoimaisuutta tulee edelleen lisätä suunnitelmallisesti kustannusten kasvun hillitsemiseksi ikäluokkien pienentyessä. Lukiomarkkinointia tulee suunnitella, toteuttaa ja kehittää yhdessä kaupungin markkinointitiimin kanssa. Markkinoinnissa tulee hyödyntää nuoria puhuttelevia kanavia.
- Oriveden lukion Unesco-statusta sekä ansioitunutta kansainvälisyys- ja globaalikasvatustyötä pitää hyödyntää markkinoinnissa.
- Lukion ja Yhteiskoulun tulee tehdä yhä tiiviimpää yhteistyötä, jotta oman paikkakunnan perusopetuksen päättävät nuoret näkevät oman lähilukion mahdollisuudet (mm. monipuolinen opintojaksotarjonta, yksilöllinen ohjaus, painotuslinjat sekä kansainvälisyys- ja globaalikasvatus).

LUKIOKOULUTUKSEN TOIMENPIDESUOSITUKSET

Painotuslinjoihin resursointi

- Oriveden lukion painotuslinjoilla on merkittävä vaikutus lukion opiskelijamäärään, ja niitä tulee ylläpitää ja kehittää edelleen. Painotuslinjoihin resursointi on yhä merkityksellisempää ikäluokkien pienentyessä, jotta lukion opiskelijamäärä ei laskisi radikaalisti.
- Opetuksen järjestämisessä tulee huomioida painotuslinjojen kustannusrakenne. Tähän vaikuttavat mm. opintojaksojen määrä, tarkoituksenmukainen ryhmä koko ja valmennusyhteistyö (lentopallo- ja urheilulinjalla). Pieniä ryhmiä tulee yhdistää kustannusten hallitsemiseksi.
- Oriveden lukioon tavoitellaan opiskelijoita myös muilta paikkakunnilta. Muualta tulevien opiskelijoiden asumisedun jatkaminen Kampuksella lisää Oriveden lukion houkuttelevuutta.

LUKIOKOULUTUKSEN TOIMENPIDESUOSITUKSET

Yhteistyön kehittäminen

- Opettajien yhteistyötä ja kollegiaalisuutta tulee johtaa ja edistää suunnitelmallisesti, esim. toimivat kokous- ja tiimirakenteet sekä ys-ajan käyttö.
- Monialaisen yhteistyön kehittäminen on tärkeää opiskelijoiden tuen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta.
- Yhteistyö ammatillisen toisen asteen kanssa on merkityksellistä sekä resurssien että monipuolisen toisen asteen koulutuksen vuoksi (mm. kaksoistutkinto, tutkintoon valmentava koulutus, yhteiset opintojaksot).
- Yhteistyötä paikallisen elinkeinoelämän kanssa tulee edistää (esim. tutustumiskäynnit, yrittäjävierailut).
- Tampereen kaupunkiseutuyhteistyön merkitys on suuri mm. eri henkilöstöryhmien kollegiaalisuudessa, yhteisten käytäntöjen luomisessa sekä opetussuunnitelma- ja laatukriteerityössä.
- Korkeakouluyhteistyötä tulee edistää esim. tapahtumien, projektien, vierailijoiden ja verkko-opintojen avulla.
- Oriveden tulee edelleen olla mukana seudullisen verkkotarjottimen kehittämisessä ja kustannuksissa. Tampereen kaupungin lukioiden verkkotarjotin 2.0 -projektissa kehitetään kaupungin lukioiden verkkotarjotinta ja sen opintojen mahdollistamista myös seudun kuntien ja Tampereen yksityisten lukioiden opiskelijoille. Verkkotarjotin antaa opiskelijalle mahdollisuuden tehdä osa lukio-opinnoista verkko-opintoina. Tämä keventää opiskelijan lukujärjestystä, jouduttaa valmistumista sekä antaa valmiuksia korkeakouluopintoihin ja työelämään. Verkkotarjottimen opintojaksojen opetus alkaa elokuussa 2024.

LUKIOKOULUTUKSEN TOIMENPIDESUOSITUKSET

Talouden kehittämissuunnitelma

- Oriveden kaupungissa on aloitettu toiminnan ja talouden kehittämistyö, sillä kuntatalouden näkymät ovat tulevina vuosina kireät. Lukiokoulutuksen opiskelijakohtaista kustannusta tulee saada pienennettyä, ja se on mahdollista pääasiassa henkilöstökuluja vähentämällä.
- Opintojaksomäärää sekä opintojaksojen toteuttamista/yhdistämistä tulee tarkastella talousvaikutusten kannalta sekä yleislinjalla että painotuslinjoilla.
- Pieniä opetusryhmiä tulee yhdistää sekä hyödyntää seudullisia verkko-opintoja.
- Digitalisaatiota tulee hyödyntää uusien toimintatapojen kehittämisessä (esim. muistiot, hallinnollinen työ).
- Hankerahoituksia tulee edelleen hyödyntää aktiivisesti oppilaitoksen kehittämistyössä sekä lisähenkilöstön palkkaamisessa kouluyhteisön eduksi.
- Lehtorin virkoja tulee täyttää päätoimisina tuntiopettajuuksina tarpeen mukaan (pienempi opetusvelvollisuus) sekä perusopetuksen päättävien nuorten määrän vähenemisen sekä arvioidun opiskelijamäärän perusteella. Virat täytetään tarvittaessa lukion ja perusopetuksen yhteisinä.
- Päätöviikkojen resurssi tulee käyttää tehokkaasti. Päätöviikko järjestetään jokaisen periodin päätteeksi, ja sen aikana opiskelija suorittaa opintojakson arvioitavat työt. Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti (esim. esitelmät, esseet, kokeet, portfolioit, ryhmätentit, keskustelut, väittelyt).

LUKIOKOULUTUKSEN TOIMENPIDESUOSITUKSET

Hyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen

- Henkilöstön osaamisen kehittäminen muuttuvassa yhteiskunnassa ja lukiokoulutusta ohjaavan lainsäädännön ja opetussuunnitelmien muuttuessa on tärkeää – henkilöstön koulutusmahdollisuudet pitää turvata.
- Opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen sekä tulevaisuususkon vahvistaminen on tärkeää, esim. yhteisöllisyyttä lisääviä käytänteitä ja opiskelijoiden sekä huoltajien osallisuutta tulee edistää suunnitelmallisesti.
- Ryhmänohjauksen yhteisten sisältöjen kehittämistyötä tulee jatkaa.
- Opiskelijoiden tukeen, erityisopetukseen ja ohjaukseen tulee resursoida yhä enemmän lainsäädännön muuttuessa.
- Opiskeluhuollon palvelujen turvaaminen on tärkeää (Pirhan vastuulla). Yhteisöllinen opiskeluhuolto on koko kouluyhteisön vastuulla.
- Kouluyhteisön johtamiseen tulee resursoida, koska sillä on keskeinen merkitys kouluyhteisön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisessä.

Tampereen kaupunkiseudun lukioselvitys

Millaista on hyvä lukiokoulutus?

- Tampereen kaupunkiseudulla oli keväällä 2024 laaja verkkokysely parhaasta mahdollisesta lukiokoulutuksesta. Tampereen kaupunkiseutuun kuuluvat Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Tampere, Vesilahti ja Ylöjärvi.
- Lukioiden tulevaisuuspohdintaan osallistuivat opiskelijat, huoltajat sekä koulujen henkilöstö.
- Lukioselvitykseen pyydettiin vastauksia myös lukiokoulutuksesta vastaavien lautakuntien jäseniltä (Oriveden osalta lasten ja nuorten lautakunnalta), kuntajohtajilta ja rehtoreilta.
- Tarkoituksena on selvittää, millaista olisi paras mahdollinen lukiokoulutus Tampereen kaupunkiseudulla. Mitä pitää tehdä? Mitä voimme lisätä? Mistä voimme luopua?
- Oman ideoinnin lisäksi pääsi myös inspiroitumaan muiden vastauksista ja arvioimaan niiden tärkeyttä itselle.
- Tampereen kaupunkiseudun lukiot haluavat olla opiskelijoille paras paikka opiskella. Lukiopohdinnan tuloksia hyödynnetään laajasti lukioiden kehittämistyössä. Lukiopohdinta on osa laajempaa lukioselvitystä, joita toteutetaan kaupunkiseudulla muutaman vuoden välein. Kaupunkiseudulla on toteutettu lukioselvitys edellisen kerran vuosina 2015 ja 2019.
- Kaupunkiseudun lukioselvitys valmistuu elokuussa 2024, ja sitä hyödynnetään myös paikallisesti.

Tervetuloa
Oriveden lukioon!

